

Ondernemersideeën Rivierklimaatpark

Velperwaarden, ook voor ondernemers
Deelproject van Mijn Groene Vallei

Colofon

Auteurs: Laurens Nuijten, Kiki Stielstra, Daniël Wieringa

Opdrachtgever: Hogeschool Van Hall Larenstein
Ronald Boertje

Procesbegeleider: Hogeschool Van Hall Larenstein
Daan van der Linde

Vraagsteller: Natuurmonumenten
Wim Goedhart

Datum en plaats: 11-2-2014 te Velp

Onderwijsinstelling: Hogeschool van Hall Larenstein
Larensteinselaan 26a
6882 CT Velp

Voorwoord

Dit project is geschreven door Laurens Nuijten, Daniël Wieringa en Kiki Stielstra in kader van het Rivierklimaatpark IJsselpoort, in opdracht van Hogeschool Van Hall Larenstein. Dit rapport kan als achtergrondkennis worden gebruikt om samen met de bedrijven de uiterwaarden te ontwikkelen. Dit project is deel van het KIGO-project Mijn Groene Vallei. In het project Mijn Groene Vallei (Boertje, 2011) wordt groene kennis herkenbaar en toepasbaar gemaakt in deelprojecten. Door de onderwijsinstellingen in samenwerking met bedrijven, burgers en overheden in en rond de gemeente Rheden.

Wij willen graag onze dank betuigen aan onze vraagsteller Wim Goedhart van Natuurmonumenten voor zijn medewerking, openhartigheid en betrokkenheid in dit project.

Verder bedanken wij onze opdrachtgever Ronald Boertje die ons leuke ideeën aanleverden en onze begeleider Daan van der Linde die ons enthousiast heeft begeleid. Beiden waren erg betrokken. Verder bedanken we alle door ons geïnterviewde mensen van de bedrijventerreinen De Beemd, IJsseloord II en Zuivelboerderij IJsseloord voor hun medewerking.

We vonden het leuk om aan dit project te hebben mogen werken. We hebben veel nieuwe ervaring opgedaan en we hopen dat de geleverde ideeën iets moois opleveren.

Inhoudsopgave

<u>SAMENVATTING</u>	<u>5</u>
<u>1. INLEIDING</u>	<u>6</u>
1.1 OPDRACHTOMSCHRIJVING	7
1.2 DOELSTELLING	8
1.3 PROBLEEMBESCHRIJVING EN ANALYSE	8
1.4 PROBLEEMSTELLING, DEELVRAGEN & RANDVOORWAARDEN	9
1.5 METHODE & WERKWIJZE	9
<u>2. GEBIEDSBESCHRIJVING</u>	<u>13</u>
<u>3. REFERENTIES</u>	<u>15</u>
3.1 DE BALGOIJSE UITERWAARD	15
3.2 ISSELT IN HET GROEN	15
<u>4. RESULTATEN</u>	<u>18</u>
<u>5. CONCLUSIE & REFLECTIE</u>	<u>19</u>
<u>6. STRATEGISCH ADVIES</u>	<u>26</u>
6.1 AANBEVELINGEN	27
<u>7. BRONVERMELDING</u>	<u>28</u>

<u>8. BIJLAGEN</u>	<u>29</u>
8.1 KAART RIVIERKLIMAATPARK	29
8.2 INTERVIEWVRAGEN	30
8.3 INTERVIEWS	31
8.4 CONTACTGEGEVENS	41
8.5 TOPKAART	42
8.6 VERWERKINGSTABELLEN INTERVIEWS WERKNEMERS	43
8.7 VERWERKINGSTABELLEN INTERVIEWS BEDRIJVEN	45
8.8 POSTER	46

Samenvatting

Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de vraag van Wim Goedhart: Welke meerwaarde hebben Velperwaarden voor de nabij gelegen bedrijven? Deze vraag werd gesteld vanuit het project Rivierklimaatpark IJsselpoort. Om deze vraag te beantwoorden is gesproken met bedrijven gelegen op De Beemd en IJsseloord II, werknemers van deze bedrijven en de heer Lubbers die een groot deel van de uiterwaard gebruikt voor de koeien van zijn zuivelboerderij.

Conclusie van deze gesprekken was dat men over het algemeen onbekend is met het rivierklimaatpark. En dat er weinig ideeën komen in de reactie op de vraag naar de mogelijkheden om als bedrijf iets te doen met de uiterwaarden. Enkele bedrijven zijn wel bereid te praten om gezamenlijk iets te doen in en voor de natuurontwikkeling in de uiterwaard. Maar er zijn geen ideeën van de bedrijven gekomen om de uiterwaard bedrijfsmatig te gebruiken. De ideeën die tijdens dit onderzoek naar voor zijn gekomen worden in het hoofdstuk conclusie één voor één kort besproken om op die manier een idee te geven van de haalbaarheid van elk van deze afzonderlijke suggesties.

Mede hierom is een strategisch advies opgesteld met als doel om de combinatie te vinden van bedrijven en het rivierklimaatpark. Innovatie is gezocht in de manier van het combineren van natuurontwikkeling, economische ontwikkeling en kennisdeling & ontwikkeling.

1. Inleiding

Het rivierklimaatpark IJsselpoort (zie voor kaart bijlage 8.1) is de komende 15 jaar de rode draad voor ruimtelijke ontwikkelingen in de uiterwaarden van de gemeenten Arnhem, Westervoort, Rheden, Zevenaar (Goedhart, 2012). De visie van het rivierklimaatpark is gestoeld op 4 pijlers: beleven, groen, water en economie. In deze visie kan het gebied ook als groene buffer voor de klimaatontwikkelingen fungeren. Hieruit volgt dat er naar gestreefd wordt verschillende elementen uit de omgeving met elkaar te verbinden. In dit project wordt gekeken naar de twee bedrijventerreinen die direct aan de uiterwaarden liggen de bedrijfsterreinen De Beemd in Rheden en IJsseloord II in Arnhem (zie bijlage 8.5). Omdat deze terreinen aan de uiterwaarden liggen is de gedachte ontstaan dat de bedrijven die er zitten waarde hechten aan de uiterwaarden.

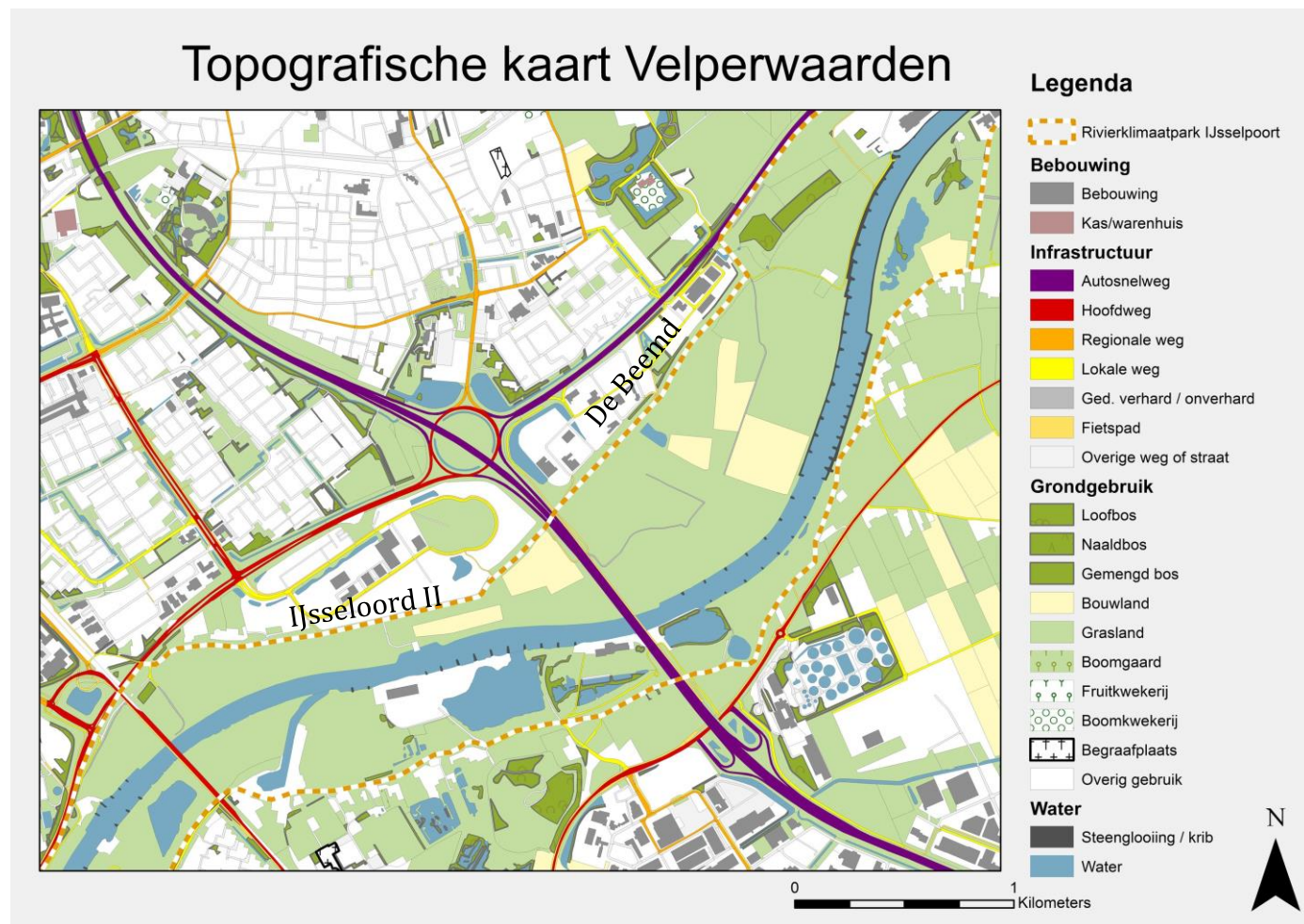
Recent is het rapport Onbeperkt Houdbaar (Meijdam, et al., 2013) uitgekomen. Daarin komen een aantal onderwerpen terug die grote invloed zullen gaan hebben op het beleid van de rijksoverheid wat betreft gebiedsinrichting en planning. Hiervoor wordt in het rapport gekeken naar de effectiviteit van het huidige natuurbeleid en het maatschappelijk draagvlak voor natuur en natuurbeleid. Dit rapport brengt zijn advies uit in 7 pijlers, waaronder een over synergie met andere maatschappelijke belangen. Er wordt geadviseerd om natuur niet op zichzelf te laten staan. Maar te verbinden met andere partijen en functies. Bij dit project wordt de verbinding tussen bedrijven en de uiterwaarden (zowel natuur, waterveiligheid als agrarische functie) bekeken, met het doel deze te versterken.

In dit project zal er door derdejaars studenten Bos- en Natuurbeheer van Hogeschool Van Hall Larenstein geïnventariseerd worden met behulp van de volgende vragen: Wat hebben bedrijven met de uiterwaarden? Hoe zijn bedrijven betrokken bij de uiterwaarden? Of zijn de uiterwaarden relevant voor de werkomgeving? Welke factoren speelden mee om zich op het terrein te vestigen? Wat zijn de wensen van de bedrijven voor de inrichting? Wat is de meerwaarde voor bedrijven van het inrichtingsplan van de uiterwaarden? Deze vragen zijn neergelegd door de projectleider van het Rivierklimaatpark; Wim Goedhart. Voor het onderzoeksgebied is geen aparte visie opgesteld binnen het Rivierklimaatpark IJsselpoort. Maar binnen het Rivierklimaatpark IJsselpoort is wel een algemene visie opgesteld die draait om de volgende punten: maatschappelijke basis, klimaat adaptatie, recreatie, economie en natuur. Deze punten worden met elkaar verbonden, zodat er een multifunctionele zone ontstaat waarin mensen uit de omliggende woonkernen kunnen recreëren, er duurzame bedrijvigheid is, ruimte voor water wordt gecreëerd en plant- en diersoorten kunnen migreren.

Binnen dit onderzoek, is vooral gefocust op de maatschappelijke basis, recreatie en economie. Hierin is gekeken naar mogelijkheden voor initiatieven, de gebiedsbeleving en de economische kansen bij en door bedrijven.

1.1 Opdrachtsomschrijving

Binnen het Rivierklimaatpark IJsselpoort zijn er verschillende projecten van verschillende instanties en organisaties. De vraag voor deze opdracht binnen het Rivierklimaatpark komt van Wim Goedhart namens Natuurmonumenten. De opdracht houdt in om te inventariseren wat bedrijven voor een binding met de aangrenzende uiterwaarden hebben, of er wensen of ideeën zijn voor de uiterwaarden op het gebied van recreatie, natuur, activiteiten en of er interesse is voor bijdragen aan de eventuele uit te voeren projecten. In dit project is deze binding onderzocht op twee bedrijventerreinen aan de IJssel. Het eerste bedrijventerrein is IJsseloord II, wat in de gemeente Arnhem ligt. Het tweede bedrijventerrein is De Beemd, wat in de gemeente Rheden ligt. De aangrenzende uiterwaard aan beide bedrijventerreinen maken deel uit van de Velperwaarden. Zie figuur 1 voor de begrenzing.

Figuur 1; Topografische kaart Velperwaarden

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit project is dat het handvatten oplevert voor Wim Goedhart, om als projectleider van het Rivierklimaatpark IJsselpoort in gesprek te kunnen met individuele of groepen van bedrijven. Hiermee zou Wim Goedhart een link kunnen maken tussen de bedrijven en de uiterwaarden. Dit betekent dat er inzichtelijk wordt gemaakt wat en op welke manier elk bedrijf dat gesproken is betrokken zou willen zijn in het project. Dit wordt onderzocht op basis van deelvragen. Er wordt dus gekeken of dit concreet betekent dat de bedrijven ideeën aanleveren en uitvoeren of dat zij enkel een ontwikkelingsrichting aangeven die volgens hen wenselijk is.

1.3 Probleembeschrijving en analyse

Natuurmonumenten heeft in zijn visie de volgende drie hoofdthema's staan (Visie op natuur en landschap in 2040, 2012):

- Behoud, herstel en ontwikkeling van karakteristieke natuurlijke landschappen.
- De rol van natuur en landschap bij het oplossen van klimaat- en duurzaamheidsvraagstukken.
- Het verbinden van mensen met de natuur.

Omdat natuurmonumenten verantwoordelijk is voor de natuurontwikkeling in de uiterwaard, wil ze vanwege het derde hoofdthema graag de bedrijventerreinen De Beemd en IJsseloord II met de uiterwaard verbinden. Daarbij is de bedoeling dat Natuurmonumenten de ideeën die komen uit de inventarisatie

weegt of deze toepasbaar zijn in het behoud, herstel en ontwikkeling van karakteristieke natuurlijke landschappen. Er zal daarom gekeken worden wat de relatie is van de bedrijven met de uiterwaarden.

Er wordt al gewandeld door medewerkers van de bedrijven langs de uiterwaard. En de directiekamer van Vitens kijkt op dit moment uit over de uiterwaarden, zodat een gespreksopener vaak het uitzicht over de uiterwaarden zal zijn. Er zijn medewerkers die komen kijken, wanneer er filmopnames worden gemaakt van bijzondere vogels. Het is daarom een uitgelezen kans de betrokkenheid te vergroten en dit concreet voordelen op te laten leveren voor natuurontwikkeling in de uiterwaarden.

Een achterliggend probleem is dat Natuurmonumenten steeds minder geld vanuit de overheid krijgt. En daarom minder geld heeft om haar plannen uit te voeren. Dit is een extra stimulans om in gesprek te gaan met de bedrijven. Er wordt dus niet enkel gekeken naar de relatie van de bedrijven met de uiterwaarden, maar ook of bedrijven bereid zijn om in de ontwikkeling hiervan, in enige vorm bij te dragen.

De uiterwaard is op dit moment in eigendom van drie verschillende agrariërs, namelijk; dhr. Nieuwehuis, dhr. Hendriks en dhr. Lubbers. Ook de Geërfden van Velp hebben een deel van de uiterwaard in eigendom. Het beheer is in handen van dezelfde partijen, maar ook de agrarische natuurvereniging, de gemeenten, Rijkswaterstaat en natuurmonumenten spelen hier een rol.

1.4 Probleemstelling, deelvragen & randvoorwaarden

De probleemanalyse heeft de volgende probleemstelling, deelvragen en randvoorwaarden opgeleverd.

Probleemstelling:

- Welke meerwaarde hebben Velperwaarden voor de nabij gelegen bedrijven?

Deelvragen:

- Welke wensen hebben de bedrijven voor het inrichten van de uiterwaarden?
- Welke ideeën hebben de bedrijven voor het inrichten van de uiterwaarden?
- Wat zijn de behoefte van werknemers ten opzichte van de uiterwaarden?
- Is er behoefte vanuit de werknemers om in het uiterwaardengebied te recreëren?
- Welke invloed hebben de uiterwaarden op de werkomgeving van de nabijgelegen bedrijven?
- Is er vanuit de bedrijven interesse om te participeren in een inrichtingsproject van de uiterwaarden?
- Is er vanuit de bedrijven interesse om te investeren in een inrichtingsproject van de uiterwaarden?
- Spelen de uiterwaarden een rol in de vestiging van het bedrijf?

Randvoorwaarden:

- Er mag geen contact worden opgenomen met bedrijven die zijn gelegen in het uiterwaardengebied aan de zuidoostelijke oever van de rivier de IJssel.
- Het gebied van onderzoek is begrenst. Op figuur 1 is het gebied weergegeven.
- Het deel van inventariseren van bedrijven wordt beperkt tot en met 11 december 2013. Deze beperking is vastgesteld vanwege de anders te korte tijd voor de verwerking van gegevens.
- Natuurmonumenten is voor dit rapport de vraagsteller en niet de opdrachtgever. Op deze manier committeert Natuurmonumenten zich niet aan gedane uitspraken tijdens dit onderzoek. En geeft het de uitvoerende ruimte om vragen te stellen.
- De ideeën die de bedrijven opgeven moeten zo veel mogelijk ongefilterd worden doorgegeven aan Natuurmonumenten.
- De uitkomsten van de gesprekken worden geordend op opgeleverde ideeën, plannen en visies.

1.5 Methode & Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het op pagina 12 getoonde schema (figuur 2). In het vooronderzoek werden bedrijfsgegevens en eventuele andere contacten verzameld. Via het internet en een gesprek met de heer Goedhart zijn de gegevens van de bedrijvenvereniging De Beemd en de gebiedsbeheerder van IJsseloord II achterhaald. Dit om via deze instanties alle op to date

bedrijfsgegevens op te kunnen vragen en eventueel een groepsbijeenkomst te kunnen organiseren. Met behulp van de gegevens is er telefonisch contact geweest met beide instanties voor een afspraak en de bedrijfsgegevens van de desbetreffende bedrijventerreinen. Hierbij reageerde De Beemd positief voor een afspraak, maar beide bedrijfsverenigingen weigerden bedrijfsgegevens aan te leveren. Hierna is er verder gezocht op internet naar losse bedrijfsgegevens van bedrijven op beide bedrijventerreinen. Verder zijn de huidige plannen voor het gebied en het gebied zelf verkend.

Vervolgens zijn er drie doelgroepen gedefinieerd waarvoor twee verschillende vragenlijsten (zie bijlage 8.2) opgesteld zijn. Deze doelgroepen zijn: bedrijven, werknemers en de agrariër die een groot deel van het land in bezit heeft van het projectgebied. De reden voor deze verschillende vragenlijsten, is dat deze drie groepen verschillende perspectieven en belangen hebben. De belangen en perspectieven van de bedrijven en de agrariër hebben veel overeenkomsten. De vragenlijsten bestaan zo veel mogelijk uit open vragen. Hiermee wordt de geïnterviewde meer ruimte voor een eigen antwoord geboden. De vragenlijst voor de werknemers is een stuk korter dan de andere vragenlijsten. Dit in verband met dat de werknemers op deze manier zo kort mogelijk gestoord werden tijdens de middagpauze. Vervolgens zijn de vragenlijsten in interviewvorm afgenomen op de bedrijfslocatie of in het geval van de werknemers op het bedrijventerrein. Deze interviews zijn semigestructureerd uitgevoerd.

Dit houdt in dat de vragen van de vragenlijst niet geheel op vooraf bepaalde volgorde zijn gesteld, maar op de volgorde dat ze tijdens het interview logischerwijs aan bod kwamen.

Het eerste interview is geweest met de agrariër. Hierbij is de vragenlijst doorlopen, maar is het gesprek ook gegaan over mogelijkheden, wensen en ideeën van de agrariër. Het tweede gesprek was met de voorzitter van het bedrijventerrein De Beemd. Van hieruit is een mail gestuurd naar alle bedrijven op De Beemd met een uitnodiging voor een gesprek. Ook zijn er mails verstuurd naar bedrijven op IJsseloord II waarvan gegevens zijn verkregen uit het vooronderzoek. De mail bevatte onze namen, een korte uitleg van het Rivierklimaatpark IJsselpoort, uitleg van het onderzoek, een deel van de vragen en een uitnodiging voor een gesprek.

Wegens de beperkte reacties hierop, is er op plan B overgestapt. Dit houdt in dat alle bedrijven die ten zuiden van de Gildestraat (De Beemd) en de gracht aan de Meander(IJsseloord II) liggen zijn bezocht. Afhankelijk of men aanwezig was en bereid was de interviewers te woord te staan zijn er interviews afgenomen, wederom in de semigestructureerde vorm. Per bedrijventerrein is één dag uitgetrokken.

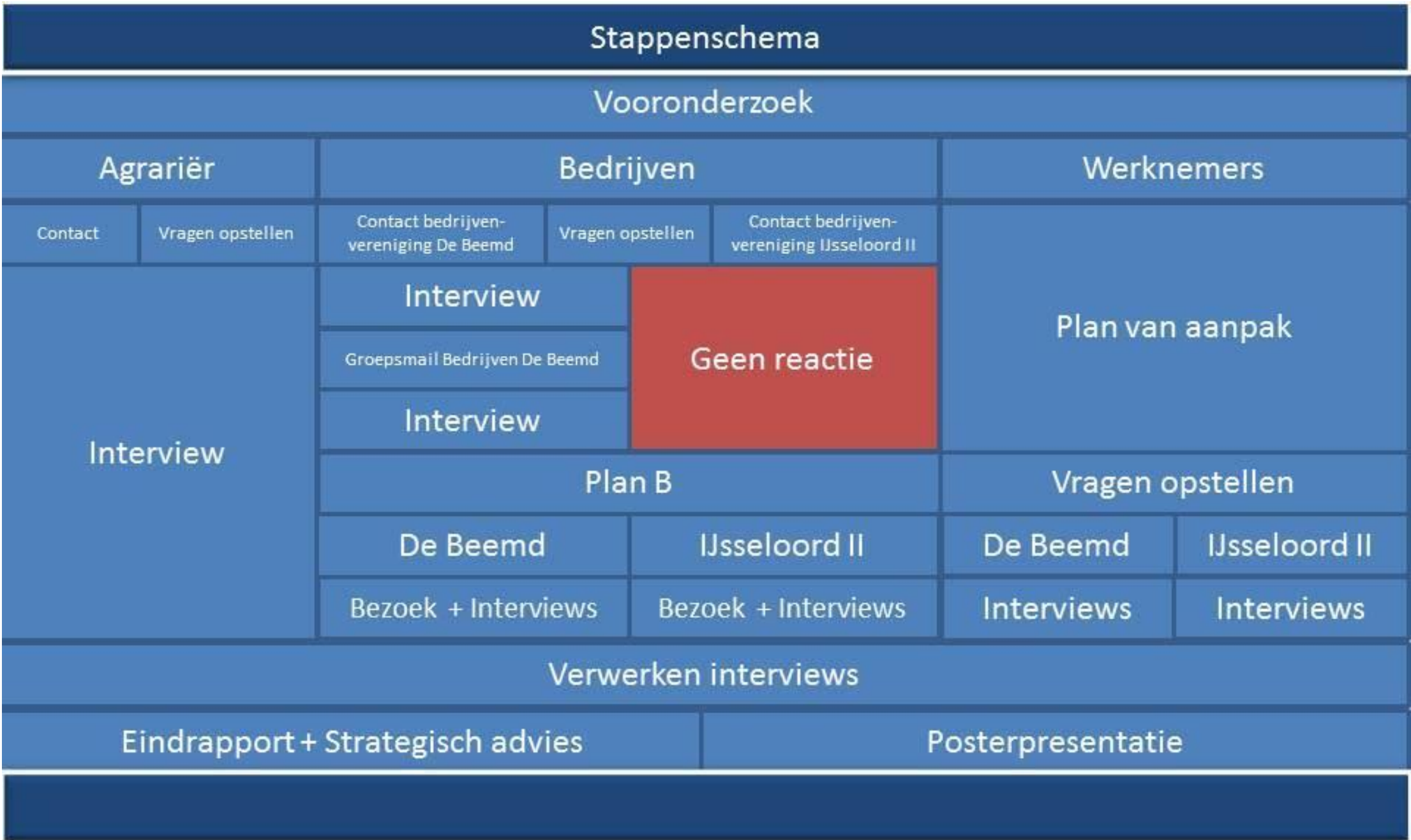
De werknemers zijn op deze dagen ook geïnterviewd. Deze interviews (bijlage 8.3) zijn uitgevoerd tijdens de lunchpauzewandeling van de werknemers. Hiervoor zijn de medewerkers die open stonden voor een gesprek benaderd op de looproutes.

Aangezien de medewerkers vaak in groepen liepen, zijn dit groeps gesprekken geworden om zo veel mogelijk ideeën in korte tijd binnen te krijgen.

Ook is er met de groepen meegelopen, zodat ze zo weinig mogelijk oponthoud hadden tijdens de middagpauze en eerder bereid waren de interviewers te woord te staan. Deze gesprekken zijn verwerkt in tabellen (zie bijlage 8.6 & 8.7), gebaseerd op de gestelde vragen. In deze tabellen is niet gefilterd naar de haalbaarheid van de ideeën of enig ander criterium.

Om niet enkel te leunen op de inventarisatie en resultaten uit de interviews wordt er ook gekeken naar enkele referenties (De Balgoijse uiterwaard ten zuiden van Nijmegen en bedrijventerrein Isselt in Amersfoort). Met behulp hiervan is het mogelijk om eerder opgedane ervaring door anderen mogelijk in te zetten in dit gebied.

Naast een eindrapport met alle resultaten, zal vervolgens al de verzamelde input grafisch inzichtelijk worden gemaakt met een poster (bijlage 8.8) waarop de aangeleverde ideeën geplaatst worden in de uiterwaard. Met behulp van de poster zou er bij bedrijven verder gedacht kunnen worden over wat voor ideeën er leven voor de uiterwaarden. En op welke manier zij zouden kunnen participeren. Verder wordt er naar aanleiding van opgedane ervaring tijdens het onderzoek een kort strategisch advies bij het eindrapport gevoegd om naar de toekomst een blijvende verbinding te creëren tussen uiterwaarden en bedrijven.

Figuur 2; Schema werkwijze

2. Gebiedsbeschrijving

De bedrijventerreinen De Beemd en IJsseloord II zijn beiden gelegen langs het uiterwaardengebied Velperwaarden, in Gelderland. De uiterwaard ligt aan de rivier de IJssel en is een landbouw- en

Figuur 3; De kwelwaterplas

natuurgebied. Op dit moment is het beperkt toegankelijk voor publiek. De Beemd is gelegen in het zuiden van Velp, in de Gemeente Rheden. IJsseloord II ligt in het oosten van de stad Arnhem. De terreinen worden doorkruist door de snelweg de A12 (zie bijlage 8.5 voor de topografische kaart).

Op de topografische kaart is te zien dat de uiterwaarden voornamelijk worden gebruikt voor grasland en bouwland. Op het bouwland wordt voornamelijk mais verbouwt. De uiterwaard ten westen van de snelweg wordt voornamelijk door de boer gebruikt om zijn runderen in te laten grazen. De runderen kunnen onder de brug door naar het oosten toe verplaatsen. In de uiterwaard ten oosten van de snelweg liggen twee onverharde wegen; dit zijn uitrijpaden.

Figuur 4; De uiterwaard met op de achtergrond de schoorsteen van de vuilverbrandingsoven

Ten zuiden van de dijk in het oosten ligt een waterplas, met kwelwater. Deze is in eigendom van Natuurmonumenten en heeft als bestemming natuur (figuur 3). De dijk ten oosten van de snelweg is toegankelijk voor fietsers, bromfietzers en wandelaars. De dijk ten westen van de snelweg is voor een groot gedeelte ook toegankelijk voor auto's, wel loopt deze weg voor hen dood. In de zomer bloeien de dijken voor een korte periode, omdat deze snel worden gemaaid door de agrarische eigenaar. Op de dijken staan nergens picknickbanken waar men kan pauzeren. In de uiterwaarden liggen haaks op de rivier meidoornhagen. In het *'Inrichtingsplan Rivierklimaatpark Velperwaard'* (EurECO, 2013) is bedacht om de meidoornhagen om te draaien met de stromingsrichting van de rivier mee. Vanaf de dijk en de uiterwaard is de vuilverbranding van Duiven goed zichtbaar (figuur 4). Ten westen van de snelweg ligt een aanlegsteiger van Ballast Nedam, deze is niet in gebruik en dat is te zien.

3. Referenties

Voor dit onderzoek is er niet alleen geleund op de resultaten die kwamen uit de verschillende gesprekken, maar is er ook gekeken naar vergelijkbare projecten. Op deze manier wordt er getracht te profiteren van de ervaringen en ideeën die er op andere plekken zijn bedacht en uitgevoerd.

3.1 De Balgoijse uiterwaard

Het dorp Balgoij kwam in actie na plannen van Rijkswaterstaat om de oeverwal af te graven. De oeverwal wordt nu geleidelijk afgegraven, waardoor een komvormig element erachter wordt behouden. Verder worden de gekapte bomen die ruimte moesten maken voor de rivier landinwaarts 'herplant' met een rij zwarte populieren. Op de oeverwallen zal natuurlijke begroeiing de ruimte krijgen en Staatbosbeheer zet runderen in om deze oeverwallen te begrazen (Rijkswaterstaat, 2010).

Verder wil Balgoij graag de uiterwaard vergroenen en heeft daarom met verschillende partijen, waaronder de pachtende boer, in het gebied gepraat. Hieruit is naar voren gekomen dat er een struinp pad langs de teen van dijk moet komen, waardoor het veiliger is om op de dijk te wandelen in verband met verkeer. Daarbij worden deze wegen gescheiden met een haag. Verder wil men klaphekjes ten behoeve van struinpadden en het vee en meer bomen (Van Ontgroening naar Vergroening, 2012). Na overleg met de boeren is er een overeenkomst tot stand gekomen om de delen waar de boer zijn vee laat grazen met prikkeldraad te begrenzen.

Het enige wat nog nodig is, is geld. Daarom doet dit plan mee met Groen Dichterbij.

Deze referentie is gekozen omdat het hier een vergroeningsproject betreft in een uiterwaard. Dit maakt dat het representatief is voor de Velperwaarden. Deze referentie laat zien dat bewoners zelf initiatief tonen in het vergroenen van de omgeving, waarin ook plaats is voor recreatie.

Naar voren komt dat door overleg met de betrokken partijen kansen kunnen ontstaan voor planvorming; ook al is er vooralsnog geen financiering voor een plan. Door met belanghebbenden te praten krijgt men meer ideeën aangeleverd, hoort men wat positief en negatief is en creëert men meer draagvlak voor het plan. In dit onderzoek is het overleg met de werkomgeving nog in de beginfase, hierdoor is het aantal verkregen ideeën klein.

Maar voor vervolgonderzoek op dit rapport *Ondernemersideeën Velperwaarden* geeft deze referentie weer dat er baat is bij het betrekken van de omliggende leef- en werkomgeving, ook voor de Velperwaarden. In hoofdstuk 5. Conclusie & Reflectie wordt verder verteld over de leerpunten en de conclusies uit deze referentie.

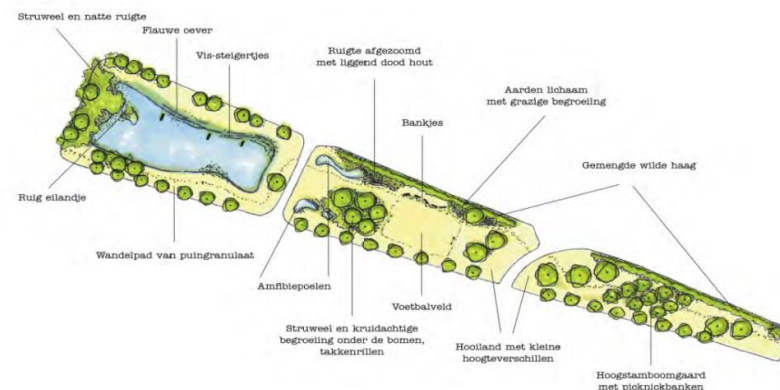
3.2 Isselt in het groen

Isselt is het oudste en tevens grootste bedrijventerrein van Amersfoort. In 2009 gaven ondernemers aan ontevreden te zijn met het terrein vanwege leegstand, onverzorgd groen, verval en dichtgegroeide kavels. Daarom stelden verschillende belangengroepen van ondernemers een visie op waarin zij de wens

uitspraken om de beeldkwaliteit van Isselt te verbeteren. Deze visie kwam onder de aandacht bij Stichting Eemstad Lab. Deze zag er kansen in. Zo ontstond het doel om van Isselt een plek te maken waar naast bedrijvigheid ook recreatie en ontspanning voor mensen mogelijk is en waar ruimte is voor planten en dieren (Stobbelaar, 2012).

Vervolgens raakte de provincie Utrecht ook geïnteresseerd en is er gezocht naar meerdere partijen die ook betrokken wilden worden. Na het betrekken van een hogeschool, die de opdracht kreeg om te zoeken naar betrokken partijen en het inschakelen van een bedrijf die ideeën schetste voor Isselt, organiseerde men een studiemiddag. Deze werd gebruikt om meer aandacht te genereren voor wat groen en bedrijventerreinen elkaar te bieden hebben en de (economische) waarde van groen op werklocaties. Uiteindelijk kwam men met het idee om Isselt op alternatieve wijze te vergroenen door de daar gevestigde bedrijven en medewerkers bepaalde onderdelen van het plan te laten adopteren. Hier is door samenwerking tussen de gemeente, stichtingen, organisaties, stakeholders van het bedrijventerrein en partijen uit de stedelijke omgeving een stuk grond op het bedrijventerrein ingericht als Proeftuin Isselt. Dit is een robuuste groenstrook die opgewaardeerd wordt tot een inspirerende plek met meerwaarde voor mens, plant en dier en waar bedrijven en organisaties gevraagd wordt om 'in natura' bij te dragen. Op figuur 5 is een plattegrond van de groenstrook te zien. Deze groenstrook is een groengebied dat grenst aan het buitengebied en werkt als een corridor naar dit gebied toe (Van der Ham, 2012). Via een overeenkomst wordt geregeld dat partijen een ontwikkelend

beheer, gericht op biodiversiteit en meervoudig gebruik, zullen vormgeven door bijvoorbeeld adoptie (Van den Ham, 2012).

Figuur 5; Plattegrond van de groenstrook in het inrichtingsplan van Isselt. (Van der Ham, 2012)

Bij het uitwerken van het idee van het vergroenen van Isselt was Stichting Eemstad Lab ervan overtuigd dat het idee alleen kon slagen wanneer er een samenwerking is van partijen die de belangen van het idee vertegenwoordigden (Stobbelaar, 2012).

De referentie van Isselt is gekozen omdat dit als voorbeeld project kan dienen voor de bedrijventerreinen De Beemd en IJsseloord II. Voor deze terreinen is een referentie over vergroenen van een bedrijventerrein gekozen, omdat er veel respons was over dit onderwerp bij het interviewen van werknemers op IJsseloord II (zie

bijlage 8.6). In deze interviews komt naar voren dat men graag meer groen ziet op de bedrijventerreinen.

In de referentie neemt een stichting het voortouw in het leiden van het project. Belanghebbende partijen worden erbij betrokken waaronder een school. Door veel belanghebbende partijen erbij te betrekken krijgt men een beter idee wat er speelt, dit geldt ook voor *Ondernemersideeën Velperwaarden*. In dit geval zijn dat de bedrijven gelegen in deze twee terreinen, maar ook de woonomgeving en de gemeentes kunnen hierin bijdragen.

Vervolgens kan er worden gepraat over een dergelijke planvorming. Voor dit rapport *Ondernemersideeën Velperwaarden* is er nog geen sprake van een plan voor vergroening van de bedrijventerreinen. Wel is het duidelijk dat hier vanuit de werknemers belangstelling voor is. Vanuit deze wetenschap is het bij vervolgonderzoek van dit rapport mogelijk om verder te werken aan een dergelijk plan voor vergroening op de bedrijventerreinen. In hoofdstuk 5 Conclusie & Reflectie wordt verder verteld over de leerpunten en de conclusies over deze referentie.

Natuurmonumenten heeft geen zeggenschap over de bedrijventerreinen maar het is mogelijk dat zij betrokken willen worden als belanghebbende bij een eventueel vergroeningsplan voor de bedrijventerreinen. Het idee van het vergroenen van deze bedrijventerreinen raakt verschillende visies van het Rivierklimaatpark IJsselpoort op het gebied van economie, beleven en groen zoals duurzame energie, markante buitendijkse gebieden en een aantrekkelijk vestigingsklimaat (Bureau Stroming BV, 2013).

Verder kan een dichte vergroeningsplek op de bedrijventerreinen fungeren als een steppingstone naar en van de uiterwaard toe. Dit betekent dat Natuurmonumenten gezien vanuit het oogpunt van het Rivierklimaatpark zeker voordeel heeft bij een eventuele vergroening van deze bedrijventerreinen.

4. Resultaten

De resultaten van de interviews bij bedrijven en werknemers zijn verwerkt in tabellen. Voor elke vraag van de vragenformulieren is een aparte tabel opgesteld. Deze tabellen zijn terug te vinden in bijlage 8.6 & 8.7. De bijbehorende interviews zijn terug te vinden in bijlage 8.3. In bijlage 8.4 is een lijst met contactgegevens van alle geïnterviewde bedrijven opgenomen. Hieronder worden de belangrijkste benoemde punten van de interviews samengevat.

Uit de interviews is duidelijk naar voren gekomen dat niemand van het Rivierklimaatpark IJsselpoort heeft gehoord. Daarnaast heeft een groot deel van de bedrijven zich niet op deze bedrijventerreinen gevestigd vanwege de aanwezigheid van de uiterwaard. Enkele bedrijven hadden binnen het industrieterrein zelf wel een voorkeur voor een kavel nabij de uiterwaard.

Verder is gebleken dat er twee grote sterke punten zijn van de uiterwaard. Deze zijn het weidse uitzicht en de aanwezigheid van fauna zoals vee en wilde dieren. Vervolgens zijn er ook nog twee prominente zwakke punten. Zomers is er te veel brom- en fietsverkeer op de dijk en ook de verbrandingsoven die aan de overzijde van de rivier staat, wordt als storend ervaren voor het uitzicht. De voornaamste ideeën zijn wandelpaden om het gebied in te kunnen en dat gecombineerd met zitgelegenheid in de buurt van de rivier en/of de vogelplas die naast De Beemd ligt in de uiterwaard.

Een andere belangrijke conclusie uit de interviews is dat veel bedrijven het prettig zouden vinden om geïnformeerd te worden over nieuwe plannen en uit te voeren werkzaamheden in de uiterwaard. De bedrijven willen namelijk graag weten wat er in de omgeving gebeurt. Daarentegen zien de bedrijven het investeren in de uiterwaard over het algemeen minder zitten. Een belangrijk gehoorde reden is dat bedrijven er met die investering niets of te weinig aan kunnen verdienen. Een mogelijkheid om contact te houden met de bedrijven op De Beemd zou de bedrijvenvereniging zijn.

Bij het gesprek met agrariër Bart Lubbers zijn er ook nog enkele dingen naar voren gekomen. Hij staat open voor een struinp pad over zijn terrein, mits er voldaan wordt aan zijn eisen. Ook staat hij open voor investering vanuit het bedrijfsleven in zijn gebied. Als laatste had de agrariër plannen voor een boerenwinkel, gecombineerd met een bezoekerscentrum dat op palen zou moeten worden gebouwd. Het kan dan meebewegen met het waterniveau.

5. Conclusie & Reflectie

In dit hoofdstuk wordt er kort gereflecteerd op de gebruikte interviewmethode, en de gekozen referenties. Vervolgens worden ideeën en suggesties die in het onderzoek zijn opgedaan aan de hand van de interviews en referenties besproken. En wordt uitgelegd in welke mate ze haalbaar geacht worden.

Korte Conclusie

Uit de inventarisatie bij bedrijven is naar voren gekomen dat het weidse uitzicht gewaardeerd wordt. Daarom is het bij sommige bedrijven niet gewenst dat er gebouwd wordt in de uiterwaard. Ook is er geopperd dat er een apart looppad op de dijk moet komen en dat het voor de werknemers mooi zou kunnen zijn als zij de uiterwaard in zouden kunnen voor een middagwandeling.

Uiteindelijk kan er geconcludeerd worden dat de uiterwaarden vooral voor werknemers tijdens de pauze wordt gewaardeerd. En door de bedrijven die uitkijken op de uiterwaarden is het een erg fraai gezicht. Bedrijven zien, mede omdat ze er nu pas over gaan nadenken, niet wat de bedrijfsmatige link zou kunnen zijn. En hebben daarom nog geen directe wens om iets met de uiterwaarden te doen. Al staan ze hier over het algemeen niet per definitie afwijzend tegenover.

Reflectie interviewmethode

Tijdens dit onderzoek zijn er veel interviews gehouden. Hierbij is een lijst met vragen gemaakt en zijn deze semigestructureerd gesteld. De reden dat er hiervoor gekozen is, is dat de geïnterviewden meer ruimte kregen om hun verhaal te vertellen en

er een lossere sfeer ontstaat. Vaak worden er met deze uitgebreide antwoorden al meerdere vragen beantwoord, zonder dat ze gesteld hoeven te worden.

De opdracht voor het onderzoek was ook dat er zo veel mogelijk ideeën verzameld zouden worden. Wanneer iemand een verhaal vertelt, komen er weer dingen boven die in een strak geregisseerd en gecontroleerd interview niet verteld zouden kunnen worden.

Tijdens het onderzoek is wel gebleken dat deze semigestructureerde methode voor onduidelijkheid in het interview kan zorgen. Er moet zo nu en dan gezocht worden naar welke vragen met het vertelde verhaal voldoende zijn toegelicht. En dat kan ervoor zorgen dat je achteraf geen antwoord hebt op alle vragen.

Ook is deze interviewmethode voor de uitwerking van de antwoorden niet heel erg handig. Aangezien er bij de verhalen vaak meerdere vragen werden beantwoord, moesten deze antwoorden achteraf nog gesorteerd worden. En bleek het lastig alle belangrijke punten vanuit de interviews op te schrijven op het tempo waarop deze door de geïnterviewden genoemd werden.

Reflectie referenties

In de referentie van Balgoij komt naar voren dat met het betrekken van onder andere het leefgebied een groot draagvlak ontstaat. In dit rapport was het niet van toepassing om het leefgebied rondom de uiterwaard erbij te betrekken omdat de hoofdvraag gesteld is voor de bedrijven. In een vervolgonderzoek op het rapport is het wel goed mogelijk om ook het leefgebied rond de uiterwaard erbij

te betrekken. Dit geldt ook voor andere delen in het Rivierklimaatpark IJsselpoort. Het is mogelijk om langs te gaan met enquêtes of om informatieavonden te organiseren. Dit trekt meer aandacht waardoor mensen geïnteresseerd raken en mee willen werken en denken (zoals uitgelegd in het strategisch advies).

Uit de referentie van Balgoij is geconcludeerd dat voor de planvorming het heel belangrijk is om belanghebbenden partijen en de omgeving erbij te betrekken. Door de belanghebbenden erbij te betrekken creëer je meer draagvlak voor het project. Op deze manier krijg je standpunten en ideeën aangeleverd waarmee rekening kan worden gehouden en verder kan worden gewerkt. Het betrekken van de mogelijke belanghebbenden is zo goed mogelijk toegepast in het onderzoek.

In de referentie Isselt komt naar voren dat samenwerking tussen de belanghebbenden partijen de sleutel is. In het onderzoek is niet gewerkt volgens de uitgevoerde stappen in de referentie, omdat dit niet van toepassing was voor het onderzoek. Deze stappen zijn van belang bij een vervolgonderzoek op dit project en voor een eventueel vergroeningsproject of plan van de bedrijventerreinen. Met deze referentie is ook voornamelijk gekeken naar het eindresultaat in Isselt. Aan de hand van deze referentie werd het idee bedacht om een steppingstone aan te leggen waardoor soorten zich makkelijker kunnen verplaatsen naar, door en langs de uiterwaard. Deze steppingstone draagt daarnaast ook bij aan de behoefte van de medewerker voor een groener beeld.

In tabel 1 zijn de suggesties voor de uiterwaarden in een tabel weergegeven. Achter elk idee is op een indicatieschaal van 5

sterren de haalbaarheid van de ideeën ingeschat. De suggesties zullen één voor één worden toegelicht op de haalbaarheid.

Suggestie	Haalbaarheid
Bezoekers-, educatie-, congrescentrum of boerenwinkel	*
Weghalen schoorsteen afvaloven	*
Aanlegsteiger opknappen	*
Perceel met klaver inzaaien t.b.v. ganzen	*
Zonnecellen op gebouwen bedrijventerrein	*
Vergroenen bedrijventerrein	**
Struinpad door uiterwaarden	***
Stepping stones op bedrijventerrein	***
Vrijwilligerswerk door medewerkers van bedrijven in uiterwaarden	***
Dijk minder vaak maaien	****
Uitzichtplateau langs de dijk	****
Picknickbanken op de dijk	****
Kookworkshop combineren met uiterwaarden	*****
Bedrijven informeren over wat de plannen met de uiterwaarden zijn	*****
Breder vervolgonderzoek m.b.t. eisen omgeving aan uiterwaarden	*****

Tabel 1; Haalbaarheid, ingeschat op een schaal van 1 tot 5

Bezoekers-, educatie-, congrescentrum of boerenwinkel

Tijdens het interview (bijlage 8.3, Gesprek Bart Lubbers) met Bart Lubbers kwam deze na een tijdje met een idee waar hij al een tijd mee speelde. Dat was een op palen gebouwd educatief centrum met een winkeltje waar zuivelproducten van de boer worden verkocht, en wat meebeweegt bij hoogwater. Een natuurlijk gebouw wat geen belemmering vormt voor de rivier. Een combinatie van natuur- en het boerenleven, met een uitzichtpunt dat klimaatneutraal is gebouwd door bijvoorbeeld een met zonnepanelen bedekt dak.

De reden om dit idee als vrijwel onhaalbaar in te schatten is dat Rijkswaterstaat op dit moment de uiterwaarden zo vrij mogelijk wil maken van weerstand voor de doorstroom van water. Ondanks dat hiermee rekening gehouden wordt in het idee, door het gebouw op palen voor te stellen, levert het desondanks toch een beperkte weerstand op. Ook zal er naar het gebouw toe een verhoging of opstap moeten komen die weerstand zal opleveren. Aangezien de doorstroom van water de grootste kracht achter het rivierklimaatpark is, en dit hier (in beperkte mate) tegenin druist, lijkt dit idee zeer onhaalbaar.

Weghalen schoorsteen afvaloven

Bij meerdere interviews, door zowel medewerkers als bedrijven, werd aangegeven dat de schoorsteen van de afvaloven als storend wordt ervaren. Gelijktijdig werd echter door vrijwel iedereen aangegeven dat men niet verwacht dat deze zal verdwijnen op korte termijn.

De partijen die deze schoorsteen zouden willen verwijderen hebben zich al neergelegd bij de aanwezigheid van de schoorsteen. De schoorsteen is van een private partij die er geen enkel belang bij heeft om de schoorsteen te verwijderen. Bovendien wil de stad Arnhem en omgeving gewoon het afval kwijt. Het is daarom niet te verwachten dat de schoorsteen binnen afzienbare tijd verdwijnt.

Aanlegsteiger opknappen

In een interview met een werknemer kwam naar voren dat de aanlegsteiger van Ballast Nedam laag gewaardeerd wordt in de uiterwaard. Er werd gesuggereerd dat deze opgeknapt zou moeten worden, of dat hij in zijn geheel weggehaald moet worden.

Weghalen zal voor Ballast Nedam geen optie zijn, omdat het opgeven van een aanlegsteiger aan de IJssel betekent dat je die definitief kwijt bent. Daarbij kan het opgeven van de stijger bij onderhandelingen op andere punten als onderhandelingsinzet gebruikt worden. Wat betreft het opknappen is er wederom bij Ballast Nedam geen belang om dit te doen. De aanlegsteiger wordt op dit moment niet gebruikt, en aan de kant van de IJssel waar hij ligt is vooralsnog niet te verwachten dat deze weer in gebruik genomen gaat worden. Hierdoor is het dus bijzonder onwaarschijnlijk dat de aanlegsteiger opgeknapt gaat worden.

Perceel met klaver inzaaien t.b.v. ganzen

De laatste jaren is een bekend probleem voor boeren in en langs de uiterwaarden dat ganzen de graspercelen kaalvreten. Een idee (bijlage 8.3, Gesprek Herold Boertjens) is om een perceel met klaver in te zaaien voor ganzen. Ganzen eten dit liever en dus wordt er minder gegraasd op het grasland. Ook stijgt de toename van

productie van bijvoorbeeld graan maar de productie van strohalmen zal minder worden. Maar er is nog steeds hogere omzet door het graan. Dit idee lijkt goed op de korte termijn te werken. Maar de aantallen ganzen stijgen nog door. En door een deel van het voedsel te veranderen in extra voedzaam voedsel zal de draagkracht van het gebied toenemen, waardoor er enkel meer vogels overleven. Waardoor de toename van ganzen de komende jaren zal blijven bestaan, zodat op die manier het probleem vergroot zal worden.

Omdat dit idee de situatie op zijn best voor zeer korte termijn verbetert, lijkt deze oplossing niet haalbaar omdat het geen verbetering is voor de langere termijn.

Zonnecellen op gebouwen bedrijventerrein

Het eerste gesprek (bijlage 8.3, Gesprek Jan van Berkel) wat gehouden is met een bedrijf tijdens dit onderzoek was met Jan van Berkel van de Karwei. Deze probeert zelf te lobbyen dat er zonnepanelen gebruikt worden om stroom te produceren. Zijn commerciële belang hierbij is dat de Karwei op IJsseloord II als enige Karwei in Nederland zonnepanelen verkoopt. Dit zou voor de duurzaamheidsdoeleinden van het Rivierklimaatpark (Natuurmonumenten, 2012) zeer goed zijn. Echter, dit speelt op IJsseloord II. Waar de gebouwen van Ballast Nedam zijn. Dat betekent dat dit een extra partij in de gesprekken zal worden. Deze partij is voornamelijk geïnteresseerd in winst maken en zal pas bereid zijn te praten als er mogelijk geld te verdienen is met dit idee. Dit kan zijn doordat de waarde van het terrein wordt verhoogd door deze op zonne-energie te laten draaien, waardoor de bedrijfspanden duurder kunnen worden verhuurd. Of doordat

de energiekosten lager worden, waardoor er bij hetzelfde huurbedrag meer winst over blijft.

Daarom lijkt het wel mogelijk. Maar zal er nog een uitgebreid plan van aanpak voor geschreven worden. Daarbij lijkt het logischer dat de belanghebbende commerciële partijen hierin initiatief nemen, en niet Natuurmonumenten als externe partij. Al zou deze wel als katalysator kunnen optreden om de partijen bij elkaar te brengen.

Vergroenen bedrijventerrein

Uit de interviewvragen van de werknemers (bijlage 8.6) komt naar voren dat werknemers graag meer beplanting op de bedrijventerreinen zien ter bevordering van de werkomgeving. Vergroenen van de bedrijventerreinen draagt bij aan een gezonde werkomgeving. Een voorbeeld van vergroening is een tuin waar beplanting in staat waarin diersoorten kunnen foerageren. Een groen bedrijventerrein is duurzaam voor flora- en fauna doordat er uitwisseling is tussen populaties. Verder draagt vergroening ook bij aan verminderd energieverbruik van bedrijven. Door bijvoorbeeld groene daken aan te leggen is een gebouw meer geïsoleerd en wordt het energieverbruik verminderd (zie bijlage 8.8 voor een voorbeeldafbeelding).

Het idee wordt wat betreft haalbaarheid laag ingeschat. Dit komt omdat er overlegd moet worden met de eigenaren van de bedrijventerreinen en de bedrijven. Vergroenen is kostbaar en het zal lastig worden om geld bijeen te krijgen voor de uitwerking van dit idee omdat het niet aansluit bij de commerciële doeleinden van de betrokken partijen. Echter, door dit in te steken op basis van de

behoeften van werknemers worden er wel kansen gezien om dit op te pakken.

Struinpad door uiterwaarden

In de interviews met de bedrijven en werknemers gaf men aan belangstelling te hebben in een struinpad door de uiterwaard waarlangs in de pauze kan worden gewandeld. Bij voorkeur is een struinroute goed toegankelijk en niet te lang. In het interview met de boer (bijlage 8.3, Gesprek Bart Lubbers) gaf deze als voorkeur om bij een eventueel struinpad deze niet rechtstreek over het land aan te leggen. Een oplossing is om deze langs perceelranden en bestaande uitrijpaden aan te leggen. In de gebiedsbeschrijving wordt beschreven waar deze paden liggen.

In het Inrichtingsplan Velperwaarden (Rademakers, 2013) wordt een suggestie gedaan om de paden langs de oeverwal te laten lopen. Het plan is redelijk haalbaar. In goed overleg met de boer kunnen wellicht plannen worden gevormd, die aansluiten bij de wensen van alle partijen. Al zullen er scherpe en goede afspraken gemaakt moeten worden met de partijen die de kosten dragen voor de aanleg en het onderhoud.

Steppingstone op bedrijventerrein

In interviews (bijlage 8.6) kwam aan het licht dat de werknemers graag een groener bedrijventerrein zien. In de referentie van Isselt is een voorbeeldproject benoemd waarbij een groenstrook in een bedrijventerrein is aangelegd ten behoeve van mens en natuur. Het aanleggen van een groenstrook op de bedrijventerreinen kan voor planten en dieren fungeren als steppingstone naar de uiterwaard toe.

Een steppingstone helpt mee aan het vergroenen van het bedrijventerrein en is voor flora en fauna belangrijk voor een duurzame instandhouding van populaties. Het plan is in het realiseren matig kansrijk doordat met de eigenaren van het bedrijventerrein en bedrijven moet worden gepraat en het kost geld. Het sluit niet direct aan bij het idee wat mensen hebben van een bedrijventerrein. Dus hierdoor zullen partijen overtuigd moeten worden om te accepteren dat hier meerdere functies gecombineerd kunnen worden, namelijk zowel werken als natuur.

Vrijwilligerswerk door medewerkers van bedrijven in uiterwaarden

Om de kosten van het onderhoud te drukken kan er een beroep worden gedaan op vrijwilligers. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan schoonmaakacties en snoeiwerk van hagen en knotwilgen in de uiterwaard.

Uit de interviews is gebleken dat het maar de vraag is of er veel animo bij de werknemers van de bedrijven is. Veel van deze mensen komen in hun vrije tijd helemaal niet in deze uiterwaarden en hebben vaak andere dingen te doen in hun vrije tijd. Aan de andere kant hebben verschillende werkgevers wel aangegeven dat wanneer er vrijwilligers gezocht worden, ze bereid zijn om hun werknemers hierop te attenderen. Er wordt ingeschat dat er vaak maar een klein aantal vrijwilligers nodig zijn om aan de slag te kunnen.

Dijk minder vaak maaien

Uit interviews is het idee gekomen om dijken minder vaak te maaien, mits dit niet voor onveilige situaties zorgt doordat de dijken verzwakken vanwege de begroeiing. Dit om de kruidenvegetatie te kunnen laten bloeien, wat weer goed voor insecten is. Voor de veiligheid van een dijk is het belangrijk dat de bovenste 20 cm goed beworteld is, zodat deze niet gevoelig is voor erosie. Bij te weinig maaien van een dijk kan er verruiging plaatsvinden, wat opener graszoden als gevolg heeft (EurECO, 2013). Het maaien en afvoeren is met twee keer per jaar voldoende. Dit kan in het voorjaar en het najaar. Door de dijk gefaseerd te maaien is het mogelijk dat er over het hele seizoen iets bloeiend te vinden is voor insecten, en kunnen medewerkers genieten van een wisselend beeld. Dit beheer wordt al toegepast in de Ooijpolder.

De agrariër die op dit moment maait zou nog wel een kink in de kabel kunnen geven. Die maait op dit moment de dijk en haalt er een deel van zijn inkomsten uit. Door minder te maaien, tast je zijn inkomsten aan. Daarbij zal hij door het gefaseerd maaien vaker moeten terugkomen, waardoor hij minder efficiënt kan werken. Hier zal wellicht voor gecompenseerd moeten worden.

Uitzichtplateau langs de dijk

Een uitzichtplateau langs de dijk is een goed haalbaar idee. De beste plek hiervoor in de uiterwaard, is rond de poel bij De Beemd (zie bijlage 8.8 voor locatie). Uit de interviews is gebleken dat veel mensen het weidse uitzicht een sterk punt vinden van de uiterwaard, net zoals het wild in de uiterwaard. De uiterwaard is bij de poel breed en er zijn veel soorten vogels en andere fauna te

zien. Met het uitzichtplateau op deze plek, kunnen mensen van beide sterke punten genieten.

Wat betreft de praktische uitvoering van het plan lijkt er bij de bedrijven en medewerkers veel draagkracht voor dit plateau. Gecombineerd met picknickbanken op of langs de dijk lijkt het hiervoor mogelijk geld los te krijgen van bedrijven om dit te financieren. Op de dijk zelf is het mogelijk een stuk uit te breiden zodat de fysieke mogelijkheid ontstaat om er een uitzichtplateau te maken.

Picknickbanken op de dijk

Picknickbankjes zijn een veel terugkomend punt in de interviews. Op dit moment zijn er geen bankjes waarop een lunch genuttigd kan worden in en nabij de uiterwaard. Suggesties die uit de interviews naar voren kwamen waar deze bankjes zouden moeten komen, zijn op de dijk bij de poel en aan de rivier. Het idee van de bankjes zou ook goed gecombineerd kunnen worden met een uitzichtpunt.

Aangaande de financiering valt hier een combinatie te maken met het uitzichtpunt. Omdat er veel draagkracht is bij de medewerkers zou er gedacht kunnen worden aan een constructie waarbij bedrijven de handen ineen slaan om dit idee samen met het uitzichtplateau te bekostigen.

Kookworkshop combineren met uiterwaarden

Een kookworkshop in combinatie met natuur is een goed haalbaar idee. Op het industrieterrein De Beemd is al een kookstudio aanwezig. Uit het interview met de eigenaresse (bijlage 8.3, Gesprek Barbara Slosser Kookstudio) is gebleken dat er interesse hiervoor is en dat ze wel wil praten over de uitvoering van dit idee. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan een wandeling door de natuur en daarna allerlei wildgerechten maken. Op deze manier zou er verdiend kunnen worden aan de uiterwaard.

Het idee was vanuit de kookstudio nog vaag. Maar de eigenaar zou graag met iemand om tafel willen om dit scherper uit te werken, en te kijken welke mogelijkheden er zijn. Dit is de voornaamste reden om dit zo haalbaar te taxeren. Ook omdat er verder geen contouren zijn welke vorm dit idee zou moeten gaan krijgen.

Bedrijven informeren over de plannen met de uiterwaarden

In de interviews (bijlage 8.7) komt ter sprake dat alle bedrijven graag geïnformeerd blijven over verdere plannen in de uiterwaard. Dit lijkt geen probleem. Het informeren kan gedaan worden door een insprekavond te organiseren of door in de kantine van bedrijven informatieposters op te hangen (bijlage 8.8) waarop de werknemers ook nog hun eigen ideeën kunnen beschrijven. Maar het kan zelfs via een mail aan de bedrijvenverenigingen die dit dan verder naar de bedrijven verspreiden.

Breder vervolgonderzoek m.b.t eisen omgeving aan uiterwaarden

In het strategisch advies komt naar voren dat voor het verkrijgen van meer ideeën omtrent de inrichting en inzicht in de waarde die mensen aan de uiterwaarden geven, het nodig is om ook de leefomgeving erbij te betrekken. Door in een vervolgonderzoek de leefomgeving nabij de uiterwaarden te betrekken en te informeren over het project, ontstaat er meer draagkracht en meer kans op betrokkenheid van deze mensen waardoor ze wellicht mee willen werken of denken.

In de referenties van Balgoij is ook sprake van gezamenlijke participatie van de omgeving en organisaties waardoor het plan tot stand is gekomen. Deze suggestie is goed haalbaar doordat de uitvoering goed mogelijk is door studenten hiervoor in te zetten om informatieavonden te organiseren en te enquêteren.

6. Strategisch advies

Tijdens dit onderzoek viel op dat veel werknemers en bedrijven nog niet gehoord hadden van Rivierklimaatpark IJsselpoort. Bij het aanhoren van het verhaal wat dit inhield stonden ze hier niet negatief tegenover, maar het was teveel gevraagd om gelijk met eigen ideeën hierop aan te sluiten. Vooral omdat er bij veel partijen wel een positieve houding was tegenover het project, is het idee ontstaan dat hier wel wat mee gedaan zou kunnen worden.

Tijdens een college over scenario's is er gewerkt met assenkruisen (Nekkers, 2006). Op elke as zet je een variabele, waar elk uiteinde een extreme van deze variabele vertegenwoordigt. Op deze manier ontstaan 4 scenario's die compleet verschillend zijn. Denkend vanuit de gedachte dat er wel degelijk motivatie is om mee te denken en te doen in het rivierklimaatpark ontstond het vermoeden dat het aan twee dingen ontbreekt bij de bedrijven en werknemers op de bedrijventerreinen om beter te kunnen aanhaken bij het rivierklimaatpark, namelijk kennis en ideeën.

Elk project doorloopt een aantal stadia (Nekkers, 2006). Het Rivierklimaatpark IJsselpoort is zo groot dat het gezien kan worden als een combinatie van een aantal verschillende losse projecten. De eerste stap is dat het project wordt voorbereid. Waarom gebeurt het? Voor wie? En hoe? Wanneer dit duidelijk is volgt de volgende stap. Oriëntatie. Wat is het kernprobleem of de strategische vraag? De derde stap is het verkennen van de omgeving. Welke trends en ontwikkelingen zijn belangrijk voor de toekomst? Stap 4 is het bepalen van de kernonzekerheden, waarbij afgevraagd wordt wat de belangrijkste onzekerheden zijn met de grootste impact. Stap 5

is het opstellen van de scenario's. Stap 6 het gebruiken van de scenario's en afvragen wat de scenario's je voor het heden leren. En de laatste stap is het verzilveren van de resultaten.

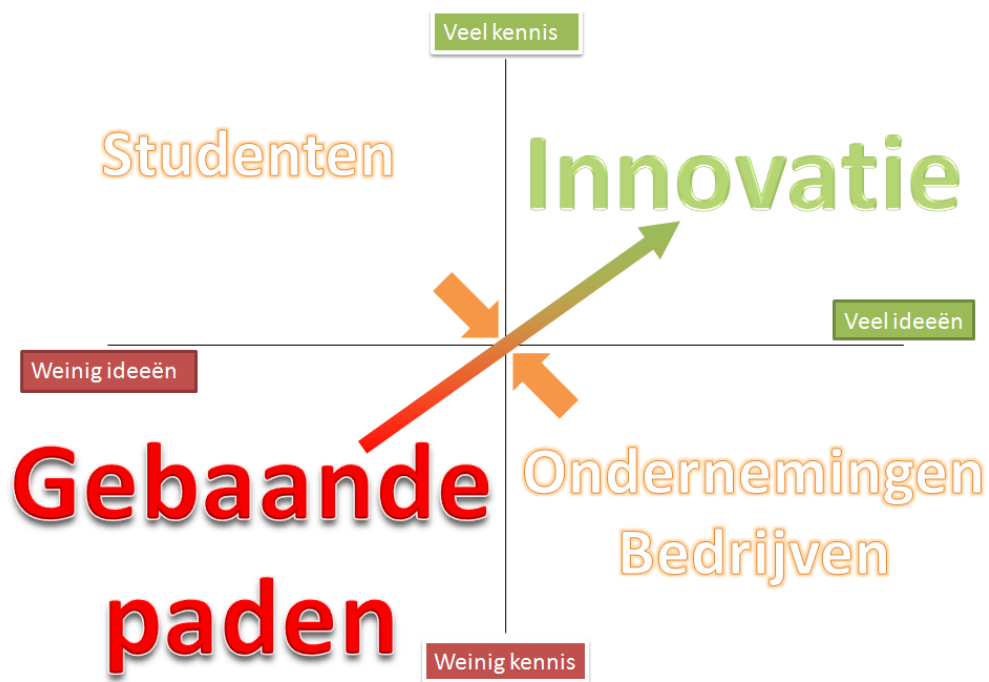
Dit onderzoek heeft zich in deze stappen gericht op een deel van stap 3, het verkennen van de omgeving. Bij het verkennen van de omgeving ben je op zoek naar de drijvende krachten die de omgeving kunnen veranderen en vormen. Deze krachten zijn abstract. Het gaat dan bijvoorbeeld om mondialisering, ontwikkeling van ICT of de veranderende rol van de overheid. In dit onderzoek is in essentie gevraagd naar de uitkomst van deze drijvende krachten. En wat dit betekent voor de bedrijven waarmee contact is geweest.

De ideeën die op dit moment aangeleverd worden zijn nog vrij braaf. En volgen de gebaande paden. Vrij logisch vanwege het feit dat men nog niet bekend was met het park. Dus het breder bekend maken van Rivierklimaatpark IJsselpoort zou een eerste stap zijn, om op die manier te kunnen divergeren in het aantal en het soort ideeën. Zo kunnen ideeën ontstaan die binnen het rivierklimaatpark op enige wijze een plek kunnen krijgen. Later kan een keuze gemaakt worden voor de sterkere en betere ideeën.

De volgende stap is om het probleem van het gebrek aan kennis op te heffen. Dit is iets te kort door de bocht gesteld. Maar over het algemeen kan gesteld worden dat de partijen waarmee contact is geweest tijdens dit onderzoek relatief onbekend waren met de technische aspecten van natuurbeheer. Omdat het te ver gaat iedereen hierin te onderwijzen is het makkelijkste alternatief om deze partijen in contact te brengen met studenten van universiteit,

HBO of MBO van gerelateerde opleidingen, zoals in Mijn Groene Vallei.

Op deze manier kunnen bedrijven op een relatief goedkope manier profiteren van de kennis, terwijl ze daar bedrijfsinhoudelijk werkelijk baat bij hebben. Want dit blijkt tijdens het onderzoek een grote motivatie van bedrijven om ergens actief in te participeren.

Figuur 6; Assenkruis kennis vs ideeën

In figuur 6 is te zien dat er gestreefd wordt om van de gebaande paden af te geraken en zo tot innovatie te komen door de ideeën van de bedrijven te combineren met de kennis van de studenten. Dit is allemaal erg eenvoudig uitgedacht. Want de bedrijven zullen bedrijfsinhoudelijk, zodra het gerelateerd is aan de bedrijfsvoering, wel degelijk een boel kennis hebben. En het assenkruis gaat geheel voorbij aan de ideeën die studenten kunnen hebben, omdat die links op de ideeën-as staan in het assenkruis.

6.1 Aanbevelingen

Dit levert de volgende aanbevelingen op om te overwegen om mee te nemen in Rivierklimaatpark IJsselpoort.

- Zorg dat bedrijven en werknemers bekend zijn met Rivierklimaatpark IJsselpoort (bedrijvenvereniging, lokale krant, "wandeling met de boswachter in de uiterwaard")
- Bied bedrijven een kader waarbinnen initiatieven ontwikkeld kunnen worden waarbinnen studenten een ondersteunende rol kunnen spelen, zoals in Mijn Groene Vallei
- Vraag onderwijsinstellingen op welke momenten studenten ingezet kunnen worden. En wat de eisen zijn om studenten in te zetten.
- Schakel studenten in om de bekendheid van Rivierklimaatpark IJsselpoort te vergroten door inhoudelijk gerelateerde activiteiten te organiseren.
- Schakel studenten in om bedrijven "out of the box" te laten nadenken om betrokken te zijn bij het rivierklimaatpark.

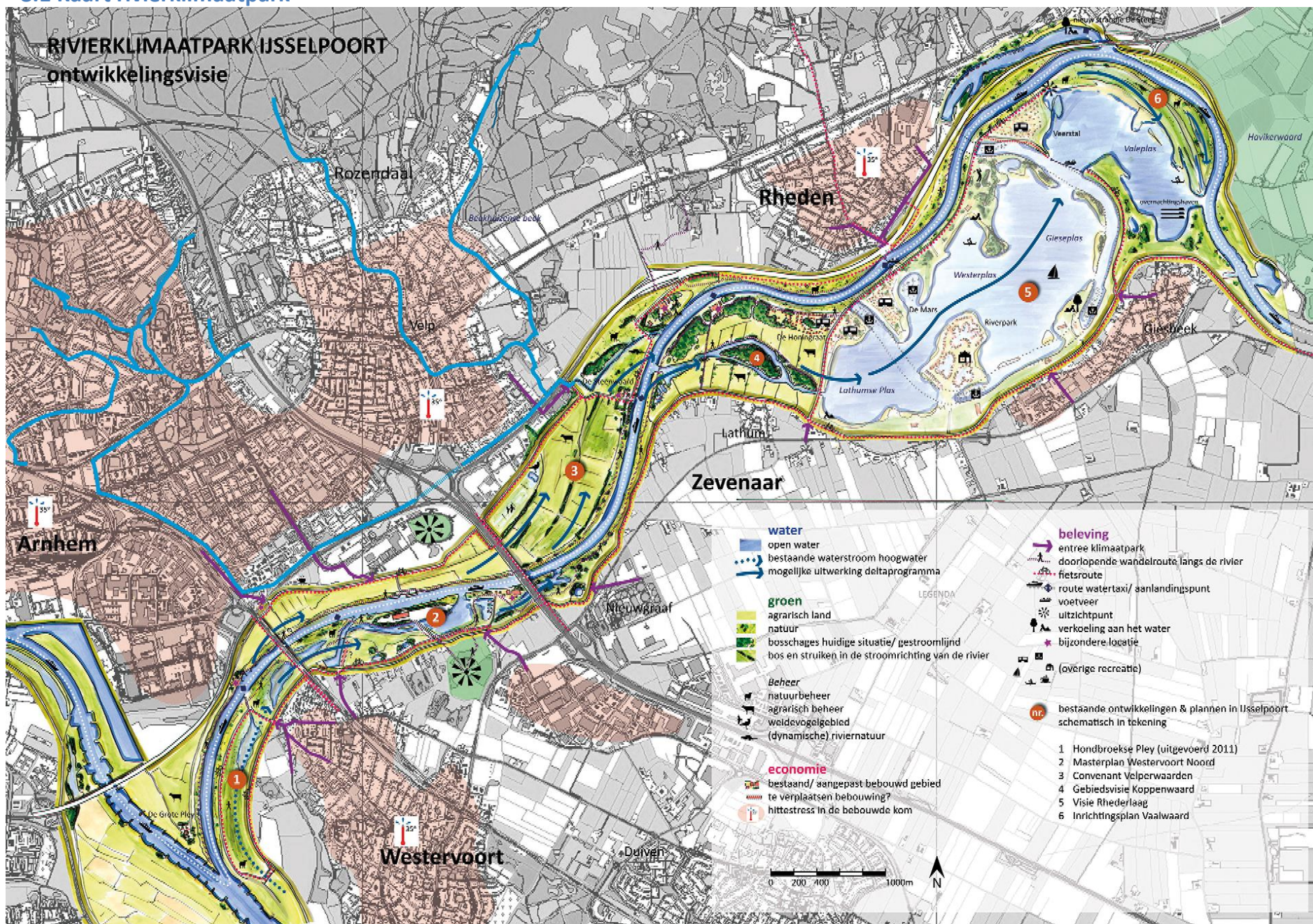
7. Bronvermelding

Literatuurlijst

- Boertje, R. (2011, Augustus 15). *Mijn Groene Vallei*. Opgeroepen op Februari 10, 2014, van Mijn Groene Vallei : <http://www.mijngroenevallei.nl/>
- Bureau Stroming BV. (2013). Rivierklimaatpark IJsselpoort. *Folder Rivierklimaatpark IJsselpoort*. Rheden, Gelderland, Nederland: Bureau Stroming BV.
- EurECO. (2013, Januari 28). *Dijkbeheer*. Opgeroepen op Januari 28, 2013, van EUR ECO: <http://www.zodenaandedijk.com/dijkbeheer.html>
- Goedhart, W. (2012, 9 1). *Visie*. Opgeroepen op 11 2013, 14, van Rivierklimaatpark IJsselpoort: <http://www.rivierklimaatpark.nl/visie>
- Meijdam, H., van Ardenne-van der Hoeven, H., Demmers, M., Dykstra, E., Frissen, L., de Graeff, J., et al. (2013). *Onbeperkt houdbaar, naar een robuust natuurbeleid*. Den Haag: Raad voor de leefomgeving en infrastructuur.
- Natuurmonumenten. (2012, Mei 4). *Projectbeschrijving Rivierklimaatpark IJsselpoort*. Opgeroepen op December 10, 2013, van Natuurmonumenten.nl: <http://www.natuurmonumenten.nl/projectbeschrijving-20>
- Nekkers, J. (2006). *Wijzer in de toekomst*. Amsterdam: Business Contact.
- Rademakers, J. (2013). *Inrichtingsplan Rivierklimaatpark Velperwaard, Voorontwerp 24 april 2013*. Oijen: Ecologie en Ontwikkeling.
- Rijkswaterstaat. (2010, Mei 4). *Project Natuur(vriende)lijke Maasoever 2010-2012*. Opgeroepen op Januari 7, 2014, van www.rws.nl: http://www.rws.nl/images/Balgoij,%202%20km%20natuurvriendelijke%20oever_tcm174-284865.pdf
- Stobbelaar, D. (2012). *Bewoners maken het Groen*. Amersfoort: Uitgeverij Landwerk.
- Van den Ham, M. (2012, Augustus 28). *Nieuwsberichten, 08-2012 - Isselt in het groen*. Opgeroepen op Januari 7, 2014, van Innovatienetwerk: <http://www.innovatienetwerk.org/nl/bibliotheek/nieuws/857/082012Isseltinhetgroen#>
- Van der Ham, M. (2012). *Werkboek Isselt*. Amersfoort: Gemeente Amersfoort.
- Van Ontgroening naar Vergroening*. (2012, Januari 1). Opgeroepen op Januari 7, 2014, van Groen Dichterbij: <http://www.groendichterbij.nl/vanontgroeningnaarvergroening>
- Visie op natuur en landschap in 2040*. (2012, 09 1). Opgeroepen op 11 14, 2013, van Natuurmonumenten: <http://www.Natuurmonumenten.nl/natuurvisie>

8. Bijlagen

8.1 Kaart rivierklimaatpark

8.2 Interviewvragen

Vragen voor bedrijven & agrariër

- 1 Is uw bedrijf bekend met het project klimaatpark IJsselpoort?
- 2 Heeft de aanwezigheid van de nabijgelegen uiterwaard een rol gespeeld bij de vestiging van uw bedrijf?
 - 2.1 Was de uiterwaard van invloed op de vestiging op dit bedrijventerrein?
 - 2.2 Heeft de uiterwaard invloed op de waarde van de locatie?
- 3 Welke invloed hebben de uiterwaarden op de werkomgeving van de nabijgelegen bedrijven?
- 4 Wat zijn de behoeften van werknemers ten opzichte van de uiterwaarden?
- 5 Wat zijn de sterke en zwakke punten van de uiterwaard?
- 6 Heeft uw bedrijf wensen hoe de uiterwaard ingericht moet worden?
- 7 Heeft uw bedrijf concrete ideeën wat er in de uiterwaardgerealiseerd kan worden?

Vragen voor werknemers

- 1 Bent u bekend met het project Rivierklimaatpark IJsselpoort?
- 2 Werkt u op dit bedrijventerrein?
- 3 Wandelt u hier vaak? (Hoe vaak?)
- 4 Wat vindt u van de huidige uiterwaarden? (sterke en/of zwakkepunten)

8.3 Interviews

Gesprek Wim Goedhart woensdag 13 november 10:00
Bezoekerscentrum Rheden

Bedrijven waarmee al contact is en die niet benaderd zijn:
Beton fabriek, Putman, voormalig steenfabriek.

Contact op nemen met volgende personen:

-Bart Lubbers: Zuivelboerderij (<http://www.zuivelboerderij-ijsseloord.nl/contact.html>)

Staat ook eventueel open voor bezoekers op het land.

-Willem de Wijs: eigenaar terrein en eigenaar Ballast Nedam
(contact gegevens krijgen we nog)

Vraag vragensteller:

Wat hebben bedrijven met de uiterwaarden?

Zijn de uiterwaarden relevant voor de werkomgeving?

Welke omgeving en vestigingsfactoren spelen mee?

Hoe zijn de bedrijven betrokken bij de uiterwaarden?

Wat zijn de wensen van de bedrijven voor de inrichting?

Wat is de meerwaarde van de bedrijven bij het plan?

Ballast Nedam eigenaar van het zuidelijke bedrijventerrein. (Willem de Wijs)

In Rheden op zoek gaan naar bedrijfsvereniging.

Wat hebben de bedrijven met de uiterwaarden? (Welke ervaring, vestigingsfactor)

Hebben de bedrijven interesse om mee te denken of zelfs om te investeren? (mening, suggesties)

Is er behoefte bij werknemers om te wandelen in het gebied.

Weinig mogelijkheid om nog meer grond naar natuur om te zetten.
Boerenbedrijf gaat over op agrarisch natuurbeheer.

Gesprek Bart Lubbers - Zuivelboerderij IJsseloord -20 november 2013 10:00-11:00

In het inrichtingsplan van de Velperwaarden staat een struinp pad: dhr. Lubbers is hier bezorgd over vanwege honden. Loslopende honden kunnen koeien opjagen, uitwerpselen kan Neospora bevatten, dit is slecht voor de koeien. Het idee was eerst dat de meidoornhaag zo dik was dat honden er niet doorheen kunnen. Een haag in zijn terrein ziet hij niet zo zitten i.v.m. rommel/afval wat achterblijft in de hagen na hoogwater. Hierover valt te praten, wanneer hijzelf de rommel niet hoeft op te ruimen maar bijv. een vereniging dit gaat opruimen.

Hij wil geen wandelpaden die recht door het land oversteken. Hij wil geen combinatie van fietspaden met wandelpaden. De boer wil geen fietspad i.v.m. met overlast van bijv. jeugd met brommers. Hij wil verder niet dat het gebied een compleet toeristisch gebied wordt.

Gebied heeft agrarisch goede grond met vruchtbare doorlatende laag – lichte klei.

Bij verbouw van maïs zijn er minder ganzen aanwezig.

Verder wil de boer niet dusdanige hoeveelheden ganzen in zijn gebied hebben waardoor het grasland helemaal wordt kaal gevreten of met uitwerpselen worden besmeurd.

Een hoog risico voor het bedrijf van de boer zijn de ganzen en hoogwater.

De boer staat open voor sponsoring van bedrijven voor in zijn terrein.

Informatieborden en bankjes mogen worden geplaatst als het maar niet op het terrein van de boer komt te staan. Verder

Een idee van meneer Bart Lubbers

Een struinp ad heeft aansluiting op een op palen gebouwd educatief centrum met een winkeltje waar zuivelproducten van de boer worden verkocht. En wat meebeweegt bij hoogwater. Een natuurlijk gebouw wat geen belemmering vormt voor de rivier. Een combinatie van natuur- en het boerenleven, met een uitzichtpunt. Is klimaatneutraal gebouw door bijv. met zonnepanelen bedekt dak. Vanaf de dijk is dit gebouw ook lopend bereikbaar.

Extensief agrarisch

Postcodeloterij schonk geld aan natuurmonumenten deze maakte een inrichtingsplan zonder overleg met de boeren in het gebied. In 2011 kwam Gert Koopmans CDA voor de boeren op. Er werd besloten dat aan de 10 Ha als erfpacht niks werd veranderd en er werd een convenant gemaakt.

(Andere convenant partners: Boer Nieuwehuis, Boer Hendriks, Geërfde van Velp. Agrarisch natuurvereniging zorgt voor beheer). Inrichtingsplan partijen mee eens moet nog beslist worden wat er dan besloten wordt en moet rekening worden gehouden met omgeving (inwoners Velp).

Gesprek Anton Witten - TCKI - dinsdag 26 november 2013 13:30

Meneer Witten was nog niet bekend met het Rivierklimaatpark IJsselpoort.

We leven van de uiterwaard, het bedrijf maakt allerlei stenen van rivierklei. De fabrikanten staan ook in de uiterwaarden daarom is gekozen voor deze locatie in de uiterwaard omdat deze plek werk gerelateerd is. Verder is De Beemd goed bereikbaar en het uitzicht prachtig.

Mensen vinden het uitzicht mooi en vinden het heerlijk om tussen de middag in de pauze een ommetje te maken. Men ziet ze dan in groepjes voorbij lopen op de dijk. De architect heeft bij het bouwen rekening gehouden met het uitzicht op de uiterwaard. Men let ook op de weidevogels.

Eén collega is fanatiek natuur fotograaf en loopt graag door de uiterwaard. Men neemt aan wat er is, is er.

De uiterwaard geeft ook de mogelijkheid tot schaatsen in de winter wat een sterk punt is.

In de uiterwaard kunnen lopen zou mooi zijn als de natuur het toelaat. De bedrijfsmensen komen alleen in pauze in de uiterwaard. Het is niet een recreatieve (privé) wandeling, dus kijk je er anders tegenaan het landschap aan.

Het bedrijf trekt een duidelijk lijn tot het bedrijf m.b.t. duurzaam ondernemen.

Hij wil niet mee werken met planvorming. Er mogen best dingen in de uiterwaard worden veranderd.

Als er veranderingen plaatsvinden wil het bedrijf wel graag geïnformeerd worden. Graag communiceren voordat er een besluitvorming is.

Volgend jaar (2014) juni is er een bespreking en bij deze bijeenkomst is natuurmonumenten ook welkom.

Gesprek Herold Boertjens - Famostar Noodverlichting - dinsdag 3 december 2013 13:00

Ze verhuisden van de eerder gelegen locatie in het centrum van Velp vanwege ruimtegebrek. Vervolgens keken ze naar beschikbare grond op IJsseloord II maar hier waren de kosten te hoog. Vervolgens in Elst en Ede gekeken; ook niet ideaal. Toen is met een architect een gebouw ontworpen op de kavel in De Beemd. Deze plek is eerst gekozen voor de prijs en bereikbaarheid en vervolgens is de plek gekozen met het mooiste uitzicht op de uiterwaard.

De vuilverbranding hebben ze het liefst weg uit het gezichtsbeeld. Waardevol uitzicht op de uiterwaard, prachtige plaatjes zoals zonsopkomst
Prachtig natuur – ganzen, reeën, konijnen, hazen, ooievaars, ergens ook een dassen tunnel
Te veel nijverheid (drukke) ziet hij liever niet in de uiterwaard.
Hij vindt niet dat er te veel ganzen zijn.
Volgens meneer Boertjens hoeft er niet veel veranderd te worden in de uiterwaard.

Is geïnteresseerd in natuurbehoud, lid van Fauna beheer, anti-jacht organisatie, betrokken bij Partij voor de Dieren. He bedrijf is bezig met Fair Trade; was de eerste die zich aansloot bij fairtrade actie in Gemeente Rheden.
Vindt dat we beter iets milieu/ economisch bewust kunnen doen dan er alleen over praten.
Op De Beemd is er een inzaai actie gehouden met NLdoet dag.

De ingezaaide bloeiende bloemen werden al snel op de dijk gemaaid door de pachtende boer; hij wil graag dat het langer bloeit. Hij wil graag dat bloeiende planten op de dijk blijven staan.
In de pauze lopen er zomers meer mensen buiten dan in de winter. Er is animo om in het gebied te lopen vanuit de medewerkers; wel moet een pad beloopbaar zijn in een half uurtje (2,5km).
Toegankelijk pad moet nog steeds goed begaanbaar zijn na regen of overstroming . Aan wandelen is behoefte.
Hij is voor het behoud van wilgen.
Betrokkenheid van de mensen binnen het bedrijf met de uiterwaard is aanwezig.

Een idee is een plateautje in bijv. het waterpoeltje voor uitzicht op de vogels.

Een ander idee is om een perceel met klaver in te zaaien voor ganzen. Ganzen eten dit liever en dus wordt er minder gegraasd op het grasland. Ook stijgt de toename van productie van bijv. graan maar de productie van strohalmen zal minder worden. Maar er is nog steeds hogere omzet door het graan.

Het plannenmaken laten we over aan de anderen, zelf willen we wel op de hoogte blijven van zaken en we willen ook meedenken als daar vraag naar is.
Als er een plan is willen we meedenken en eventueel ook mee financieren/sponsoren in samenwerking met andere bedrijven. Dus alleen belangstelling voor financiële steun/ sponsoring wanneer andere bedrijven ook meedoen.

Als het inrichten jarenlang duurt zien wij daar wel tegenop, kijk bijv. naar De Beemd en bergen troep op terrein wat werd opgeslagen op de kavel. Tijdelijk met machines werken is geen probleem, liefst natuurlijk handmatig werk.

De medewerkers willen geïnformeerd worden zodat de draagvlak en begrip wordt gecreëerd en mensen ook geïnteresseerd raken. Nieuwsgierigheid en vergroting betrokkenheid met bijv. leaflets en e-mails.

Dit bedrijf heeft pauze 12:00-12:30 (om iets over 12 gaan ze blokje om)

Anderen meestal tussen 12:00-13:00

Gesprek Jan van Berkel - Karwei - maandag 9 december 2013
11:00uur

Heeft nog niet eerder gehoord van het Rivierklimaatpark IJsselpoort.

Er is niet gekeken naar de uiterwaard voor de vestiging van dit pand. De hoofdzaak voor de vestiging was dat het aan de drukke weg IJsseloordweg ligt.

Bij hoogwater loopt het pand met kwelwater onder. Achter het pand is een geul aangelegd maar die helpt ingeval van hoogwater niet.

De rivier is goed in de huidige toestand. Hij wil niet dat de rivier wordt veranderd bijv. door kanalisatie.
De ganzen moeten worden behouden.

Op zaterdag is het altijd heel druk bij de Karwei, niet alleen met klanten maar ook veel recreanten die bijv. hun hond komen uitlaten. Ook staan er doordeweeks carpoolers op het terrein.

Mensen uit de kantoorpanden lopen veel in de pauze langs de uiterwaard of komen naar de winkel. Het personeel van de Karwei houdt haast geen pauze in de uiterwaard door bijv. daar te wandelen.

Inspraak voor het plan ziet hij niet zitten, je krijgt dan snel weerstand van de bedrijven.

Deze locatie van karwei doet geen uitspraak over financiële steun want dat is niet aan hen om te beslissen; dit beslist Neerbos.

Een idee is om de Karwei van zonnepanelen te voorzien waarmee ze de omliggende bedrijven tegenbetaling van groene stroom kunnen voorzien.

Daktuinen aanleggen is ook een idee maar dit vereist een goede constructie en er is geen commercie hiervoor. Het zorgt wel voor verkoeling binnen het bedrijf waardoor energiekosten omlaag gaan.

Het commercieel belang van de bedrijven in IJsseloord II gaat voor, zonder geld te verdienen doen ze niet mee. Dit geldt ook voor de Karwei; zonder geld te verdienen nemen wij geen initiatieven.

Van Berkel wil geïnformeerd blijven over het project.

**Gesprek Barbara Slosser Kookstudio - Kook&Barbecue Business-
dinsdag 10 december 2013**

Het bedrijf is acht jaar geleden in de uiterwaard gevestigd vanwege de ruimte, het uitzicht op de uiterwaard was geen hoofdzaak.

De uiterwaard is een mooi natuurgebied. Er is veel vrij uitzicht en er komt ook wild in voor wat mooi is zoals vossen, hazen, fazanten e.d. dat is prachtig.

In de pauze wordt er op de dijk gewandeld, een aparte wandelpad zou handig zijn omdat je dan geen last meer hebt van fiets- en bromverkeer.

Er is interesse om met Wim Goedhart te praten over wandelaars met gids en de kookworkshop te combineren waarbij dan met bijv. seizoensgebonden producten wordt gewerkt.

Financiering of bijdrage van projecten zien ze niet zitten, omdat het crisis is steken ze het geld en tijd in het bedrijf en het gezin.

Wil geïnformeerd blijven over het projectplan en verwijst ook naar de ondernemingsvereniging.

Ruurd Pedersen - SHO Centra voor medische diagnostiek – dinsdag 10 december 2013

Weet van een aantal projecten in de uiterwaard.

Er kon gekozen worden tussen twee verschillende vestigingen, in de Beemd en in Duiven. Er is gekozen voor de Beemd vanwege het uitzicht.

Het pand is geheid vanwege de kleibodem.

Voor hoogwater en een eventuele dijkdoorbraak zijn er scenario's bedacht voor het drooghouden.

Medewerkers wandelen regelmatig in de pauze op de dijk in de uiterwaard. De vogels in het terrein is een sterk punt van het gebied.

Het is een perfecte werklocatie met een goed uitzicht en veel vogels en ander wild.

Een nadeel is dat de uiterwaarden in Nederland worden volgebouwd.

Het bijenplan zorgt voor een bloemrijkere omgeving.

Het maaien van de dijken mag wel later gebeuren als dit mogelijk is.

Volgens Ruurd is er vanuit de medewerkers wel animo om mee te participeren in het onderhoud of beheren in het gebied.

Wil meedenken in het project en wil zeker op de hoogte blijven van de planvormingen.

Gesprek Carla Bosveld - Gebroeders Bosveld Schilders- dinsdag 10 december 2013

Vestiging: vanuit het dorp Velp verhuis naar de uiterwaard, omdat het transporteren van het glaswerk gevaarlijk was in de nauwe straten. Er is gekozen voor dit terrein omdat het mooi is en in Velp ligt. Binnen het bedrijf werken jagers.

Binnen het bedrijf komen niet veel mensen in de pauze naar de uiterwaard. De werknemers zijn aan het werk of zijn op andere locaties aan het werk.

Bij hoogwater kan er ook binnendijks worden geschaatst. Bij sneeuw sleeën mensen van de dijk.
Voor veel bedrijven werd geheid om verzakking tegen te gaan.
Wadi's liggen in het terrein maar staan altijd leeg.
Schietwilgen worden goed onderhouden door studenten.

De recreatie opschuiven vanuit de Veluwezoom naar de uiterwaarden is een goed idee.
Een idee is om nog een (bezoekers of conferentie)centrum e.d. te maken in de uiterwaard voor de recreanten. (dit kan bijv. op de plaats waar Riverstone staat). De oude steenfabriek Riverstone is niet mooi. Het terrein van deze plek moet worden verbeterd.
Veel bedrijvigheid in de uiterwaard is leuk. Bij meer bedrijvigheid in het terrein profiteren bedrijven daarvan.

Er zijn al genoeg fietspaden in het gebied.

Er is een slechte op- en afrit verbinding. Men wil meewerken om deze verbinding te verbeteren maar het is een beter idee als het bestuur van het bedrijventerrein hier actie in uitzet.

Men wil graag geïnformeerd blijven en ook ideeën aanleveren.

Twee geïnterviewde medewerkers van Famostar in de pauze.
Ze lopen alleen door het gebied in de pauze.
Door Herold Boertjens worden ze meer bij de natuur betrokken

Idee

Aanleg van een tuin ter bevordering van dieren in het bedrijventerrein.

Bij een wandelroute een bankje plaatsen voor andere gebruikers zoals fietsers en wandelaars.

**Gesprek Gerard Wegh - Servicekantoor Coop Supermarkten -
donderdag 19 december 14:00-15:00**

Gerard Wegh is hoofd P&O (Personeel en organisatie). Deze vestiging is het hoofdkantoor van Nederland. De vestiging bestaat uit ongeveer 130 mensen. Deze vestiging bestaat uit verschillende afdelingen, zoals Producten, marketing, ICT, Beleid en distributie. De locatie wordt gehuurd, al 10 jaar lang.

De Coop heeft de locatie gehuurd voor de ruimte, niet voor het uitzicht over de uiterwaarden. Het uitzicht wordt nu wel gewaardeerd onder de werknemers. Ze vinden de natuur mooi, vanwege het wild en het weidse uitzicht. Wat minder is, is het zicht op de verbrandingsoven aan de overzijde van de rivier. Ook is het afval wat achter blijft in de hagen na hoogwater een doorn in het oog voor het uitzicht. Het duurt namelijk lang voordat dit afval uit de hagen is gehaald.

De infrastructuur wordt matig bevonden voor recreatie. Er is geen enkele mogelijkheid om de uiterwaard in te lopen. Er wordt gewandeld over de dijk en rond de vijver op het bedrijventerrein.

Het bedrijf heeft nog nooit van het Rivierklimaatpark IJsselpoort gehoord. Om als bedrijf meer binding met de uiterwaard en het Rivierklimaatpark te krijgen, zou hier meer over gecommuniceerd moeten worden.

Het zou een idee zijn om de uiterwaard te verbinden om meer wild in de uiterwaard te krijgen. Ook is het gewenst dat er gebouwen geplaatst worden in de uiterwaard. Een pad door de uiterwaard is ook een mooi idee, maar dan moet er wel een extra parkeerplaats gemaakt worden, zodat er niet overal bij bedrijven geparkeerd

wordt. De Coop heeft zelf al problemen met parkeerplaatsen en heeft een nieuwe parkeerplaats achter het gebouw moeten aanleggen. Zonder een nieuwe parkeerplaats voor recreanten, komt dit probleem terug.

De kans dat er gesponsord wordt door de Coop is klein. De Coop krijgt vele aanvragen binnen in het kader van maatschappelijk ondernemen. De acties van de Coop zijn vaak landelijk, zoals een statiegeldactie voor het goede doel (Zie Filepijnen en Doekoe actie basisscholen).

Er kan nog wel gesponsord worden wanneer er een directe link is met een supermarkt zelf. Een voorbeeld van zo'n actie is bij de Posbankloop.

De animo zal waarschijnlijk laag zijn als er naar vrijwilligers wordt gezocht binnen het bedrijf voor een actie of activiteit in de uiterwaard (bijvoorbeeld een schoonmaakactie van hagen). Desalniettemin als er gevraagd wordt naar vrijwilligers, is er bereidheid om werknemers daarop te attenderen.

Een laatste punt is, wanneer er een activiteit is geweest, dat er iets van een terugkoppeling komt. Dit is bij de bijenactie/veldbloemenactie op De Beemd niet gebeurd en dat is jammer. Dit kan helpen om mensen meer betrokken te maken of te krijgen.

Reclame bureau Forty Five- dinsdag 10 december 2013

Pas begin voorjaar 2014 tijd voor een gesprek.

Ehrmann- dinsdag 10 december 2013

Willen graag een goede oprit en afrit van de snelweg A348.

Carglass- maandag 9 december 2013

Heeft nog niet van het project Rivierklimaatpark IJsselpoort gehoord.

De medewerkers lopen weinig door de uiterwaard.

Het interesseert hen niet wat er in de uiterwaard gebeurt.

Het pand is duurzaam in gebruik van energie.

Vitens- maandag 9 december 2013

Heeft geen binding met of belangstelling voor de uiterwaard.

Medewerkers praten er niet over.

Wil een betere verbinding van het openbaarvervoer vanuit de trein en de bus naar het terrein.

Een supermarkt in het gebied is handig.

Wil wel geïnformeerd worden over het projectplan.

8.4 Contactgegevens bedrijven

De Beemd

TCKI & Voorzitter *Stichting Bedrijventerrein De Beemd*

Ton Witten

Tel: (026)- 384 56 00

E-mail: a.witten@tcki.nl

Florijnweg 6, 6883 JP

SHO, Centra voor medische diagnostiek

Ruurd Pedersen, Hoofd Facilitair & Inkoop

Mob: 06-265 786 93

Tel: (088)- 999 71 17

E-mail: r.pedersen@sho.nl

Florijnweg 4, 6883 JP Velp

Gebroeders Bosveld

Carla Bosveld

Tel: (026)- 361 91 45

E-mail: administratie@gebroedersbosveld.nl

Florijnweg 7, 6883 JN Velp

Famostar Noodverlichting

Herold Boertjens

Mob: 06- 513 176 08

Tel: (026)- 384 68 46

E-mail: herold.boertjens@famostar.nl

Florijnweg 8, 6883 JP Velp

Servicekantoor Coop Supermarkten

Gerard Wegh, Hoofd Personeel & Organisatie

Tel: (026)- 799 97 40

E-mail: gerard.wegh@coop.nl

Balie Tel: (026)- 799 96 66

Markweg 8, 6883 JM Velp

Kook & Barbecue Business

Barbara Slosser

Tel: (026)- 844 59 93

info@kookenbarbecue.nl

Markweg 11, 6883 JL Velp

Stichting Bedrijventerrein De Beemd

Email: info@bedrijventerreindebeemd.nl

Web: www.bedrijventerreindebeemd.nl

Tel: (026)- 384 56 00

IJsseloord II

Karwei

Jan van Berkel

Tel: (026)- 363 72 20

E-mail: j.vanberkel@vnb-diy.com

Delta 131, 6825 MP Arnhem

Topografische kaart Velperwaarden

Legenda

Rivierklimaatpark IJsselpoort

Bebouwing

Bebouwing
 Kas/warenhuis

Infrastructuur

Autosnelweg
 Hoofdweg
 Regionale weg
 Lokale weg
 Ged. verhard / onverhard
 Fietspad
 Overige weg of straat

Grondgebruik

Loofbos
 Naaldbos
 Gemengd bos
 Bouwland
 Grasland
 Boomgaard
 Fruittwekerij
 Boomkwekerij
 Begraafplaats
 Overig gebruik

Water

Steenglooiing / krib
 Water

0 1
Kilometers

8.6 Verwerkingstabellen interviews werknemers

Verwerking vragen werknemers (1/2)

Bent u bekend met het project Rivierklimaatpark IJsselpoort?		
Nr. *	Ja	Nee
IJ 1		X
IJ 2		X
IJ 3		X
IJ 4		X
B 1		X

Werkt u op dit bedrijventerrein?		
Nr. *	Ja	Nee, wat dan?
IJ 1	X	
IJ 2	X, SIDN	
IJ 3	X	
IJ 4	X	
B 1	X, Famostar	

Wandelt u hier vaak?				
Nr. *	Altijd	Bijna altijd	Soms	Heel soms
IJ 1				X
IJ 2	X			
IJ 3	X			
IJ 4			X, bij weinig wind	
B 1	X, in de middagpauze			

*IJ = IJsselpoort

B = De Beemd

Verwerking vragen werknemers (2/2)

Wat vind u van de huidige uiterwaarden?					
Nr. *	Sterk punt 1	Sterk punt 2	Zwak punt 1	Zwak punt 2	Andere opmerkingen
IJ 1	Jong vee in het voorjaar.		De aanlegsteiger van Ballast Nedam.	Op zomerse dagen zijn er te veel fietsers op de dijk.	Ziet eruit zoals uiterwaarden eruit hoort te zien.
IJ 2	Begrazing door dieren (schapen op uitkijkpunt)		De uiterwaarden zijn kaal en saai. Er moeten meer bomen komen.		
IJ 3	Al de vogels/ganzen in de uiterwaard.	Weids uitzicht	Auto's op de dijk	Niet mogelijk om een rondje door de uiterwaarden te lopen.	
IJ 4	Prima uitzicht				
B 1					

Zijn er dingen die u wel/niet veranderd wilt zien worden of heeft u ideeën voor in de uiterwaarden?				
Nr. *	Idee 1	Idee 2	Idee 3	Verdere opmerkingen
IJ 1	Pad langs de IJssel.			Industrieterrein is kaal en dood. We willen daar meer beplanting.
IJ 2	Paadje naar de rivier toe.	Meer bomen/natuur in de uiterwaarden.	Bankje/picknickplaats bij de rivier.	
IJ 3	Geen auto's meer toestaan op de dijk.	Meer veldbloemen op de dijk.	Bankjes/picknickplaatsen langs de dijk.	
IJ 4	Pad door de uiterwaarden.	Op de dijk voetgangers en wandelaars gescheiden.		Zie Rosanderpolder als voorbeeld.
B 1	Aanleg van een tuin ter bevordering van dieren op het industrieterrein.	Bij een wandelroute een bankje plaatsen voor andere gebruikers als fietsers en wandelaars.		

*IJ = IJsselpoort

B = De Beemd

8.7 Verwerkingstabellen interviews bedrijven

Verwerking vragen bedrijven (1/13)

Is uw bedrijf bekend met het project klimaatpark IJsselpoort?			
Bedrijf De Beemd	Gesprekspartner	Nee	Ja, welk medium?
TCKI	Ton Witten	Nee	
Famostar emergency lighting	Herold Boertjens	Nee	
SHO Centra voor medische diagnostiek	Ruurd Pedersen	Nee, maar is wel bekend met enkele losse projecten in de uiterwaarden.	
Kookstudio Kook&Barbecue Business	Barbara Slosser	Nee	
Gebroeders Bosveld Schilders	Carla Bosveld	Nee	
Coop supermarkten	Gerard Wegh	Nee	
Bedrijf IJsseloord II	Gesprekspartner	Nee	Ja, welk medium?
Karwei	Jan van Berkel	Nee	

Verwerking vragen bedrijven (2/13)

Heeft de aanwezigheid van de nabijgelegen uiterwaard een rol gespeeld bij de vestiging van uw bedrijf? (1/2)			
Bedrijf De Beemd	Ja	Alleen op het bedrijven terrein zelf	Nee
TCKI	We leven van de uiterwaard (bedrijf maakt allerlei stenen van rivierklei). Prachtige plek en uitzicht. Fabrikanten (steenfabrieken) staan ook in de uiterwaard. De Beemd is verder bereikbaar en het is gewoon logisch want de plek is gerelateerd aan het werk.		
Famostar emergency lighting		Ze verhuisden van de eerder gelegen locatie in het centrum van Velp vanwege ruimtegebrek. Vervolgens keken ze naar beschikbare grond op IJsseloord II maar hier waren de kosten te hoog. Vervolgens in Elst en Ede gekeken; ook niet ideaal. Toen met een architect een gebouw ontworpen op de kavel in De Beemd. Deze plek is eerst gekozen voor de prijs en bereikbaarheid en vervolgens is de plek gekozen met het mooiste uitzicht op de uiterwaard.	
SHO Centra voor medische diagnostiek	Er kon gekozen worden tussen twee verschillende vestigingen, in de Beemd en in Duiven. Er is gekozen voor de Beemd vanwege het uitzicht.		
Kookstudio Kook&Barbecue Business			Acht jaar geleden in de uiterwaard gevestigd vanwege ruimte. Het uitzicht was geen hoofdzaak.

Verwerking vragen bedrijven (3/13)

Heeft de aanwezigheid van de nabijgelegen uiterwaard een rol gespeeld bij de vestiging van uw bedrijf? (2/2)			
Bedrijf De Beemd	Ja	Alleen op het bedrijven terrein zelf	Nee
Gebroeders Bosveld Schilders			Vanuit het dorp Velp verhuisd naar de uiterwaard, omdat het transporteren van het glaswerk gevaarlijk was in de nauwe straten. Er is gekozen voor dit terrein omdat het mooi is en in Velp ligt.
Coop supermarkten			Dit gebouw wordt al 10 jaar gehuurd, omdat het simpelweg genoeg ruimte heeft voor de medewerkers.
Bedrijf IJsseloord II	Ja	Alleen op het bedrijven terrein zelf	Nee
Karwei			Er is niet gekeken naar de uiterwaard voor de vestiging van dit pand. De hoofdzaak voor de vestiging was dat het aan de drukke weg IJsseloordweg ligt.

Verwerking vragen bedrijven (4/13)

Welke invloed hebben de uiterwaarden op de werkomgeving van de nabijgelegen bedrijven?		
Bedrijf De Beemd	positieve invloed	Negatieve invloed
TCKI	Mensen vinden het heerlijk (uitzicht). Tussen de middag (bij droogweer) zie je de mensen in bosjes voorbij lopen. Zij lopen op de dijken en op een weggetje. Ook medewerkers van andere bedrijven lopen daar. Vogels worden ook gezien. Gebouw architect gericht op de uiterwaard zoals de meeste gebouwen. Men geniet.	
Famostar emergency lighting		
SHO Centra voor medische diagnostiek	Het is een perfecte werklocatie met een goed uitzicht en veel vogels en ander wild.	Het pand staat op heipalen vanwege de kleibodem. Voor hoogwater en een eventuele dijkdoorbraak zijn er scenario's bedacht voor het droog houden. De belangrijke informatie ligt op de eerste verdieping.
Kookstudio Kook&Barbecue Business		
Gebroeders Bosveld Schilders		Voor veel bedrijven moesten worden geheid om verzakking tegen te gaan. Wadi's liggen in het terrein maar staan altijd droog.
Coop supermarkten	Een mooi uitzicht en het zicht op wild.	
Bedrijf IJsseloord II	positieve invloed	Negatieve invloed
Karwei		Bij hoogwater loopt het pand met kwelwater onder. Achter het pand is een geul aangelegd, maar die helpt dan niet.

Verwerking vragen bedrijven (5/13)

Wat zijn de behoefte van werknemers ten opzichte van de uiterwaarden?		
Bedrijf De Beemd	Geen behoefte	Behoeft
TCKI		Eén collega is fanatiek natuur fotograaf en loopt graag door de uiterwaard. Men neemt aan wat er is. Men geniet.
Famostar emergency lighting		's Zomers lopen er in de pauze meer mensen buiten dan in de winter. Er is animo bij medewerkers om in het gebied te lopen, mits beloopbaar in een half uurtje (2,5km)
SHO Centra voor medische diagnostiek		Medewerkers wandelen regelmatig in de pauze op de dijk in de uiterwaard.
Kookstudio Kook&Barbecue Business		Er is behoefte om te wandelen bij de uiterwaard.
Gebroeders Bosveld Schilders	Binnen het bedrijf komen niet veel mensen in de pauze naar de uiterwaard. De werknemers zijn aan het werk of zijn op andere locaties aan het werk.	
Coop supermarkten		Er wordt door medewerkers over de dijk gelopen, maar ook rond een vijver.
Bedrijf IJsseloord II	Geen behoefte	Behoeft
Karwei	Mensen uit het kantoor lopen veel in de pauze langs de uiterwaard of komen naar de winkel. Het personeel van de Karwei komt bijna niet in de pauze in de uiterwaard (bijvoorbeeld om te wandelen).	

Verwerking vragen bedrijven (6/13)

Wat zijn de sterke en zwakke punten van de huidige uiterwaard?				
Bedrijf De Beemd	Sterk punt 1	Sterk punt 2	Zwak punt 1	Zwak punt 2
TCKI	De natuur en de mogelijkheid tot schaatsen in de winter is leuk.			
Famostar emergency lighting	Waardevol uitzicht op de uiterwaard, prachtige plaatjes zoals zon opkomst		Afvaloven is prominent in beeld.	
SHO Centra voor medische diagnostiek	De vogels in het terrein is een sterk punt van het gebied.	Het is een perfecte werklocatie met een goed uitzicht en veel vogels en ander wild.		
Kookstudio Kook&Barbecue Business	Het vrije uitzicht.	Het mooie wild in de uiterwaard.	Last van fiets en bromverkeer.	
Gebroeders Bosveld Schilders	Winter: Bij hoogwater kan er binnendijs worden geschaatst. Bij sneeuw sleeën mensen van de dijk.	Knotwilgen worden goed onderhouden door studenten.		
Coop supermarkten	Mooi uitzicht.	Het rondlopende wild.	Troep in hagen na hoogwater. Het duurde lang voordat het opgeruimd werd.	Uitzicht op de verbrandingsoven.
Bedrijf IJsseloord II	Sterk punt 1	Sterk punt 2	Zwak punt 1	Zwak punt 2
Karwei	De ganzen in de uiterwaard.			

Verwerking vragen bedrijven (7/13)

Heeft uw bedrijf wensen hoe de uiterwaard ingericht moet worden?				
Bedrijf De Beemd	Nee	Ja, Wens 1	Ja, Wens 2	Ja, Wens 3
TCKI		In de uiterwaard kunnen lopen zou mooi zijn als de natuur het toelaat.		
Famostar emergency lighting		De afvaloven het liefst uit het gezichtsbeeld.	De dijken minder vaak maaien, zodat kruidachtige vegetatie meer kans heeft om te bloeien. Dit is een verbetering voor bijvoorbeeld bijen en vlinders.	Aan wandelen is wel behoefte, een idee is een plateautje (in het waterpoeltje?) voor uitzicht op vogels.
SHO Centra voor medische diagnostiek		Geen nieuwe bebouwing in de uiterwaard.		
Kookstudio Kook&Barbecue Business		Een voetpad, los van de fietsers en bromfietzers.		
Gebroeders Bosveld Schilders		Niet meer fietspaden.	Dat er iets aan de oude steenfabriek wordt gedaan. Het ziet er slecht uit in deze staat.	
Coop supermarkten		Geen bebouwing	Natuur verbinden met de Veluwe	
Bedrijf IJsseloord II	Nee	Ja, Wens 1	Ja, Wens 2	Ja, Wens 3
Karwei		De ganzen moeten worden behouden.	De rivier is goed in de huidige toestand. Hij wil niet dat de rivier wordt veranderd, bijvoorbeeld kanalisatie	

Verwerking vragen bedrijven (8/13)

Heeft uw bedrijf concrete ideeën wat er in de uiterwaard gerealiseerd kan worden?			
Bedrijf De Beemd	Idee 1	Idee 2	Idee 3
TCKI			
Famostar emergency lighting	Idee is om een perceel met klaver in te zaaien voor ganzen. Hierdoor gaan ganzen daar grazen en wordt er minder gegraasd op het grasland. Ook stijgt de toename van bijv. graan maar strohalmen zal minder worden. Maar nog steeds hogere omzet door graan.	Een wandelpad van ongeveer 2.5 kilometer door de uiterwaarden heen. Toegankelijk pad moet nog steeds goed begaanbaar zijn na regen of overstroming.	
SHO Centra voor medische diagnostiek	Het later maaien van de dijk, wanneer het geen gevaar geeft voor de dijkkwaliteit.		
Kookstudio Kook&Barbecue Business	Een los wandelpad op de dijk.		
Gebroeders Bosveld Schilders	Een idee is om nog een (bezoekers of conferentie)centrum e.d. te maken in de uiterwaard voor de recreanten. (Op bijv. de plaats waar Riverstone staat)		
Coop supermarkten	Parkeerplaats voor recreanten.		
Bedrijf IJsseloord II	Idee 1	Idee 2	Idee 3
Karwei	(Een idee is om de Karwei van zonnepanelen te voorzien waarmee ze de omliggende bedrijven tegen betaling van groene stroom kunnen voorzien.)	Aanleg van een tuin ter bevordering van fauna in het industrieterrein.	Bij een wandelroute een bankje plaatsen voor andere gebruikers dan fietsers en wandelaars

Verwerking vragen bedrijven (9/13)

Zou uw bedrijf willen participeren in het toekomstig inrichtingsproject in de uiterwaard? (1/2)				
Bedrijf De Beemd	Nee	Ja, geïnformeerd worden	Ja, meedenken	Ja, meebeslissen
TCKI	Niet meewerken. Er mogen best dingen in de uiterwaard worden veranderd.	Als er veranderingen plaatsvinden wil het bedrijf wel graag geïnformeerd worden. Graag communiceren voordat er een besluitvorming is.		
Famostar emergency lighting		Willen geïnformeerd worden zodat er draagvlak en begrip wordt gecreëerd en mensen geïnteresseerd raken.	We willen ook meedenken als daar vraag naar is.	
SHO Centra voor medische diagnostiek		Wil graag op de hoogte gehouden worden over de planvorming.	Wil meedenken aan het project.	
Kookstudio Kook&Barbecue Business		Wil geïnformeerd blijven over het projectplan en verwijst ook naar de ondernemingsvereniging.		
Gebroeders Bosveld Schilders		Wil graag geïnformeerd blijven	Wil ook ideeën aanleveren.	
Coop supermarkten		Geïnformeerd worden en liefst ook nog een soort terugkoppeling bij einde project.		

Verwerking vragen bedrijven (10/13)

Zou uw bedrijf willen participeren in het toekomstig inrichtingsproject in de uiterwaard? (2/2)				
Bedrijf IJsseloord II	Nee	Ja, geïnformeerd worden	Ja, meedenken	Ja, meebeslissen
Karwei	Inspraak voor het plan ziet hij niet zitten, je krijgt dan snel weerstand van de bedrijven.	Van Berkel wil wel geïnformeerd blijven over het project.		

Verwerking vragen bedrijven (11/13)

Zou uw bedrijf bereid zijn om te investeren in het toekomstig inrichtingsproject? (1/3)					
Bedrijf De Beemd	Nee	Weet nog niet	Ja, eenmalige sponsoring	Ja, langdurige sponsoring	Ja, maar weet nog niet hoe
TCKI	Nee, geen interesse om te investeren in de uiterwaard. (We zijn geen liefdadigheidsinstelling.)				
Famostar emergency lighting					Als er een plan is willen we meedenken en eventueel ook mee financieren/sponsoren in samenwerken met andere bedrijven. Dus alleen belangstelling voor financiële steun/ sponsoring wanneer andere bedrijven ook meedoen.
SHO Centra voor medische diagnostiek				Er is vanuit de medewerkers wel animo om te participeren in het onderhoud of beheren in het gebied.	

Verwerking vragen bedrijven (12/13)

Zou uw bedrijf bereid zijn om te investeren in het toekomstig inrichtingsproject? (2/3)					
Bedrijf De Beemd	Nee	Weet nog niet	Ja, eenmalige sponsoring	Ja, langdurige sponsoring	Ja, maar weet nog niet hoe
Kookstudio Kook&Barbecue Business	Financiering of bijdrage van projecten zien ze niet zitten omdat het crisis is steken ze het geld en tijd in het bedrijf en gezin. Er is interesse om met Wim Goedhart te praten over wandelaars met gids en de kookworkshop te combineren waarbij dan met bijv. seizoensgebonden producten worden gewerkt.				
Gebroeders Bosveld Schilders	Nee, wel moet er iets gebeuren aan de slechte op- en afrit verbinding. Men wil hier aan meewerken maar het is een beter idee als het bestuur van het bedrijventerrein dit doet want die krijgt meer los. Bij meer bedrijvigheid in het terrein profiteren bedrijven daarvan.				
Coop supermarkten		De kans op sponsoring is klein. Krijgt jaarlijks heel veel aanvragen voor maatschappelijk			

		ondernemen.			
--	--	-------------	--	--	--

Verwerking vragen bedrijven (13/13)

Zou uw bedrijf bereid zijn om te investeren in het toekomstig inrichtingsproject? (3/3)					
Bedrijf IJsseloord II	Nee	Weet nog niet	Ja, eenmalige sponsoring	Ja, langdurige sponsoring	Ja, maar weet nog niet hoe
Karwei		Deze locatie van karwei doet geen uitspraak over financiële steun want dat is niet aan hun om te beslissen; dit beslist Neerbos. Het commercieel belang van bedrijven gaat voor, zonder geld te verdienen doen ze niet mee. Dit geldt ook voor de Karwei; zonder geld te verdienen doen wij geen initiatieven.			

Ondernemersideeën Rivierklimaatpark Velperwaarden, ook voor ondernemers!

Groen bedrijventerrein

Picknickbanken

Duurzame energie

Struinpad door uiterwaard

Dijk in bloei

Schaatsen

Deel je idee!
Vul het hieronder in.

-
-
-
-
-
-
-
-

Hogeschool Van Hall Larenstein
Laurens Nuijten, Kiki Stielstra en Daniël Wieringa
Contact: Wim Goedhart, Natuurmonumenten
www.rivierklimaatpark.nl

Bezoekers-, educatie-,
Congrescentrum of boerenwinkel

Wild

Klaver voor ganzen

Uitzichtplateau